LMI

Tall og fakta 2020

Legemidler og helsevesen

Fakta om legemiddelindustrien og legemiddelmarkedet

Legemiddelindustriens bransjeforening, Legemiddelindustrien (LMI), gir årlig ut publikasjonen Tall og fakta, en statistikksamling som forteller litt om hva den forskningsbaserte legemiddelindustrien i Norge jobber med, og bidrar til. Hovedkilden i Tall og fakta er LMIs datterselskap Farmastat, men data er også hentet fra andre relevante kilder, som Statistisk sentralbyrå (SSB), den europeiske legemiddelindustriforeningen EFPIA og Legemiddelverket, for å nevne noen.

Legemiddelindustrien (LMI) har per mars 2020 59 medlemsselskaper som har rundt 4 000 medarbeidere. En stor andel av disse er helsepersonell. Medarbeiderne bidrar til at det eksporteres legemidler og farmasøytisk diagnostikk for over 20 milliarder kroner.

Innovasjonstakten i legemiddelindustrien har aldri vært større. Globalt er over 7 000 substanser under utvikling, og en medisinsk innovasjons-bølge møter pasienters behov og utfordringer helsetjenesten står overfor. Persontilpasset medisin (presisjonsmedisin) er i rask utvikling, og muliggjør skreddersydd forebygging og behandling for stadig flere av oss.

I årets rapport har vi tatt med to nye tema: 5.12. Saksbehandling metodevurderinger. Legemidler ved sykehus, og 5.13. Oljefondets inntekt fra legemiddelbransjen.

Informasjonen i denne rapporten er hentet fra ulike kilder som viser til ulike tidsperioder. Dermed vil de nyeste data fra hver kilde kunne være fra enten 2018, 2019, 2020, eller tidligere.

Informasjonen du finner i Tall og fakta er viktig for en saklig debatt om medisiner og helsetjeneste. Jeg håper du finner den nyttig!

Karita Bekkemellem
Adm. direktør

Innhold

1 Arbeidsplasser og verdiskaping

1.1 Verdiskaping og sysselsetting 6
1.2 Legemiddelproduksjon 7
1.3 Norges import og eksport av legemidler 8

2 Forskning og utvikling

2.1 Antall søkte kliniske studier i Norge 10
2.2 Antall søkte studier fordelt på faser 11
2.3 Antall søkte kreftstudier 12
2.4 Antall søkte kreftstudier fordelt på faser 13
2.5 Investeringer i forskning og utvikling 14
2.6 Antall søkte barnestudier 15

3 Nordmenn i tall og fakta

3.1 Befolkning, levealder, helse og kostnader 17
3.2 Vanligste dødsårsaker over tid 18
3.3 Hva dør vi av? 19
3.4 Legemidler under utvikling 20

4 Legemiddel-markedet i Norge

4.1 Antall virkestoffer, legemidler og markedsføringstillatelser i Norge 22
4.2 Nye og utgåtte virkestoffer 23
4.3 Legemiddelsalg i Norge 24
4.4 Omsetningsvekst i volum (DDD) 25
4.5 Omsetning av legemidler i 2019, fordelt på terapeutiske grupper (ATC) 26
4.6 De 15 største legemiddelfirmaene i Norge 27
4.7 De 15 legemidlene i Norge med høyest omsetning 28
4.8 De mest omsatte virkestoffene i definerte døgndoser (DDD) 29
4.9 Omsetning av generiske legemidler (DDD) 30
4.10 Kopipreparaters andel av det samlede generiske markedet 31
4.11 Omsetning av parallellimporterte legemidler (Prosentandel av totalomsetningen) 32
4.12 Markedsandel for legemiddelgrossister 33
4.13 Apotekkjedenes markedsandel 34
4.14 Legemiddelomsetning (AIP) i Euro per innbygger i de nordiske landene 35
4.15 Totalt antall brukere av reseptpliktige legemidler i Norge 36

5 Offentlige utgifter, finansiering og tilgang

5.1 Offentlige utgifter til legemidler på blå resept 38
5.2 Finansiering av legemiddelforbruket 39
5.3 Offentlige helseutgifter per innbygger 40
5.4 Offentlige utgifter til helsetjeneste og legemidler 41
5.5 Legemiddelutgifter i det reseptpliktige markedet 42
5.6 Folketrygdens utgifter til ulike formål 43
5.7 Merverdiavgift (mva) på legemidler og andre varer og tjenester i Europa 44
5.8 Legemiddelutgifter som andel av helseutgifter i OECD 45
5.9 Fordeling av driftskostnader i spesialisthelsetjenesten 46
5.10 Antall legemidler godkjent av EMA 47
5.11 Beslutninger i Beslutningsforum, kun legemiddelsaker 48
5.12 Saksbehandling metodevurderinger. Legemidler ved sykehus 49
5.13 Oljefondets inntekt fra legemiddelbransjen 50

6 Reseptfrie legemidler

6.1 Omsetningen av reseptfrie legemidler 52
6.2 Reseptfrie legemidlers andel av totalmarkedet i omsetning og volum 53
6.3 De 15 reseptfrie legemidlene med høyest omsetning 54
6.4 Reseptfrie legemidlers omsetning fordelt etter utvalgte terapigrupper (ATC) 55
6.5 De 10 største legemiddelfirmaene innen reseptfrie legemidler 56

7 Fiskehelse

7.1 De 10 mest solgte legemidlene til akvakultur 58
7.2 De 10 mest solgte legemidlene til varmblodige dyr 59
7.3 De største firmaene innen akvakultur og øvrig veterinærmedisin 60
7.4 Oljebaserte vaksiner til laks og ørret 61

LMIs medlemmer 62

Forkortelser 66

1

Arbeidsplasser og verdiskaping

I legemiddelindustrien jobber leger, sykepleiere, farmasøyter, jordmødre, fysioterapeuter, ingeniører, bioingeniører, ingeniører, helseøkonomer og teknikere – for å nevne noen av yrkesgruppene. De ansatte er stolte av jobben sin, og av verdiskapingen de bidrar til. Legemidler og farmasøytisk diagnostikk er en svært viktig del av norsk helseindustri. Siden 2014 har helseindustrien vokst med i gjennomsnitt 4,5 milliarder kroner i året, og veksten de siste årene er drevet av diagnostikk og legemidler, viser tall fra Menon Economics.

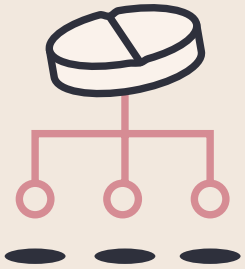

1.1 Verdiskaping og sysselsetting

4000
ansatte

Legemiddelindustrien i Norge har ca 4000 ansatte

39
milliarder

Legemiddelindustrien omsetter for 39 milliarder kroner

20
milliarder

Legemiddelindustrien eksporterer for 20 milliarder kroner (legemidler 8 mrd og diagnostikk 12 mrd)

11
selskaper

11 selskaper har legemiddelproduksjon i Norge. Disse sysselsetter ca 2 700 personer.

4,5
milliarder

Siden 2014 har helseindustrien vokst med gjennomsnitt 4,5 milliarder kroner i året

2/3
verdiskaping

Legemidler og diagnostikk står for over to tredeler av verdiskapingen i Helseindustrien

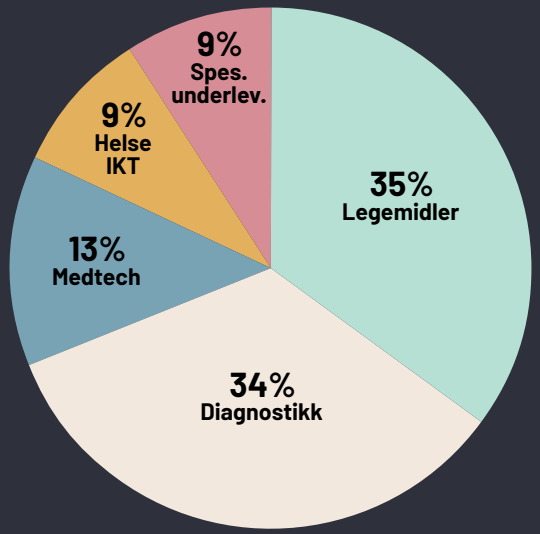

Kilde: Menon Economics og Farmastat

1.2 Legemiddelproduksjon

Det er i dag 11 selskaper som har farmasøytisk produksjon av legemidler med markedsføringstillatelse (virkestoff eller ferdig produkt) i Norge.

- GE Healthcare (Oslo og Lindesnes)
- Fresenius Kabi (Halden)
- Takeda (Asker)
- Pharmaq (Overhalla og Kløfta)
- ThermoFisher (Lillestrøm)
- Vistin Pharma (Kragerø)
- TPI Norway (Krageø)
- Curida (Elverum)
- BASF (tidligere Pronova BioPharma) (Sandefjord og Oslo)
- Syklotronsenteret (Oslo)

I tillegg produserer Institutt for Energiteknikk (IFE) radioaktive legemidler for Bayer og Nordic Nanovector. Catapult Lifescience tilbyr pilotproduksjon for selskaper i tidlig fase. Totalt sysselsetter disse produksjonsbedriftene i underkant av 2 700 personer.

I Norge er vi gode innen kvalitetssikring, automasjon og prosesstyring i produksjon. Med våre høye miljøkrav har vi komparative fortrinn i produksjonsprosesser.

1.3 Norges import og eksport av legemidler

Helseindustrien eksporterte for 23,2 mrd. kroner i 2018. Diagnostikkbedriftene dominerer blant eksportørene i Helseindustrien. Legemidler står for litt under en tredjedel av eksportinntektene.

Kilde: Helsenæringens verdi 2019, Menon-publikasjon nr. 24/2019

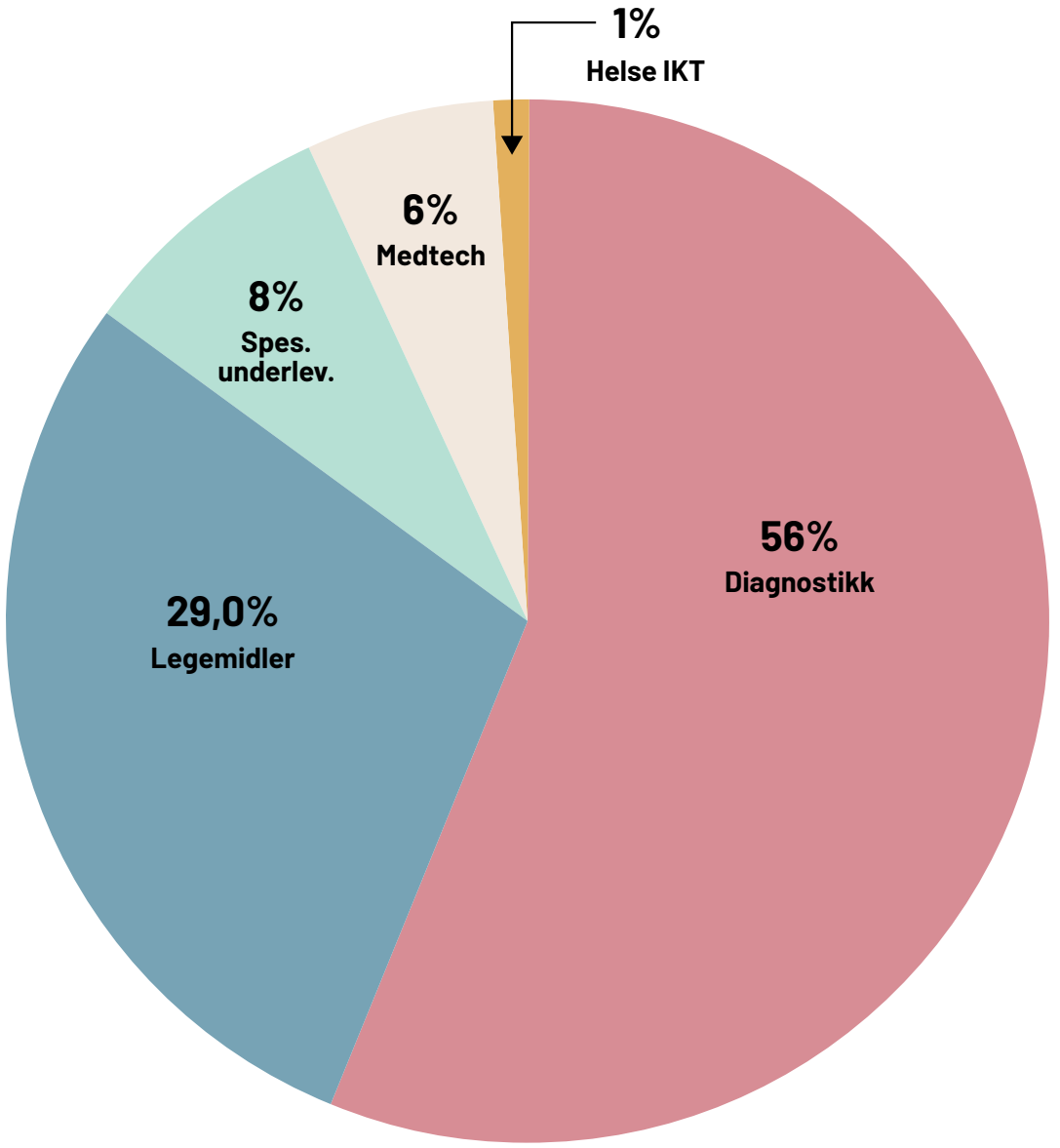

2

Forskning og utvikling

Alle nye legemidler som introduseres til det norske markedet er et resultat av en langvarig og kostbar forsknings- og utviklingsaktivitet. Når et produkt når markedet, har det i gjennomsnitt vært under utprøvning i 12 år fra den aktive substansen først ble oppdaget. Dette er nødvendig for å sikre at man har tilstrekkelig kunnskap om legemiddelets sikkerhet og effekt, og for å tilfredsstille alle regulatoriske krav som stilles til legemidler for mennesker.

Nesten samtlige nye medisiner og vaksiner forskes frem og utprøves i regi av legemiddelindustrien. På verdensbasis pågår det over 9 000 slike industrifinansierte kliniske studier. Industrien sto bak 61 prosent av de kliniske studiene som ble søkt til Statens legemiddelverk i 2019.

Kliniske studier handler om å dokumentere effekt, sikkerhet og kvalitet på nye legemidler. De gjennomføres i et samarbeid mellom legemiddelselskap og norske sykehus.

De siste ti årene har dessverre antallet kliniske studier gått ned i Norden, og dette har gått hardt ut over Norge. I de siste tre årene ser vi at antallet er stabilt, med 72 - 74 søkte industrifinansierte kliniske studier.

2.1 Antall søkte kliniske studier i Norge

Grafen viser antall kliniske studier som er søkt til Statens legemiddelverk. Totalt ble det søkt om 120 studier i 2019, hvorav 73 (61 prosent) er fra industrien.

Det har vært en nedgang i antall søkte kliniske studier i Norge over tid. I 2008 var antall søkte studier fra industrien 122, mens antallet i 2019 var 73.

Kilde: Statens legemiddelverk

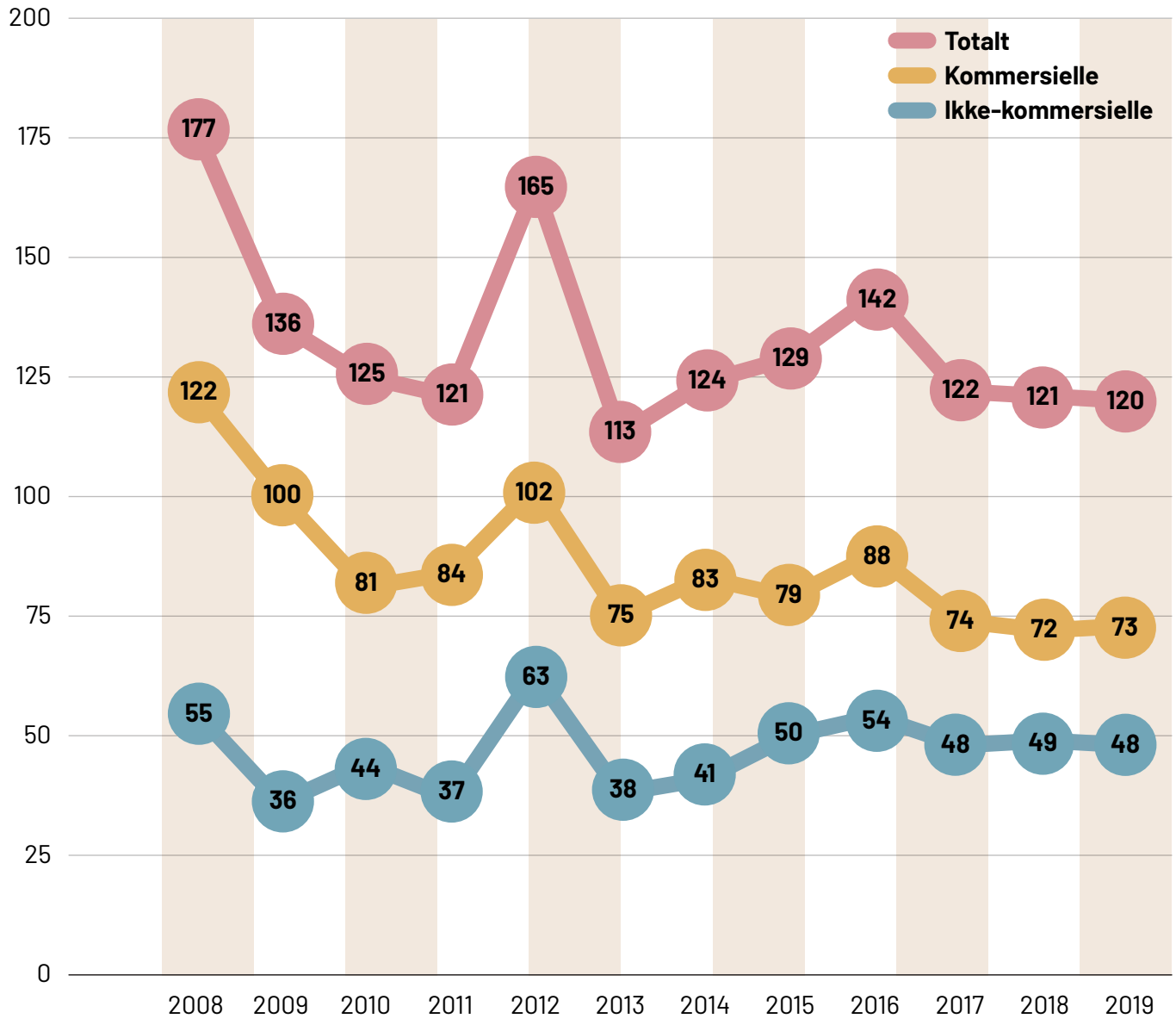

2.2 Antallet søkte studier fordelt på faser

I 2019 var det flere fase 2-studier enn fase 3-studier, og det var like mange fase 1- som fase 4-studier. Over tid ser vi at det stadig blir flere fase 1-studier og færre fase 4-studier.

Kilde: Statens legemiddelverk

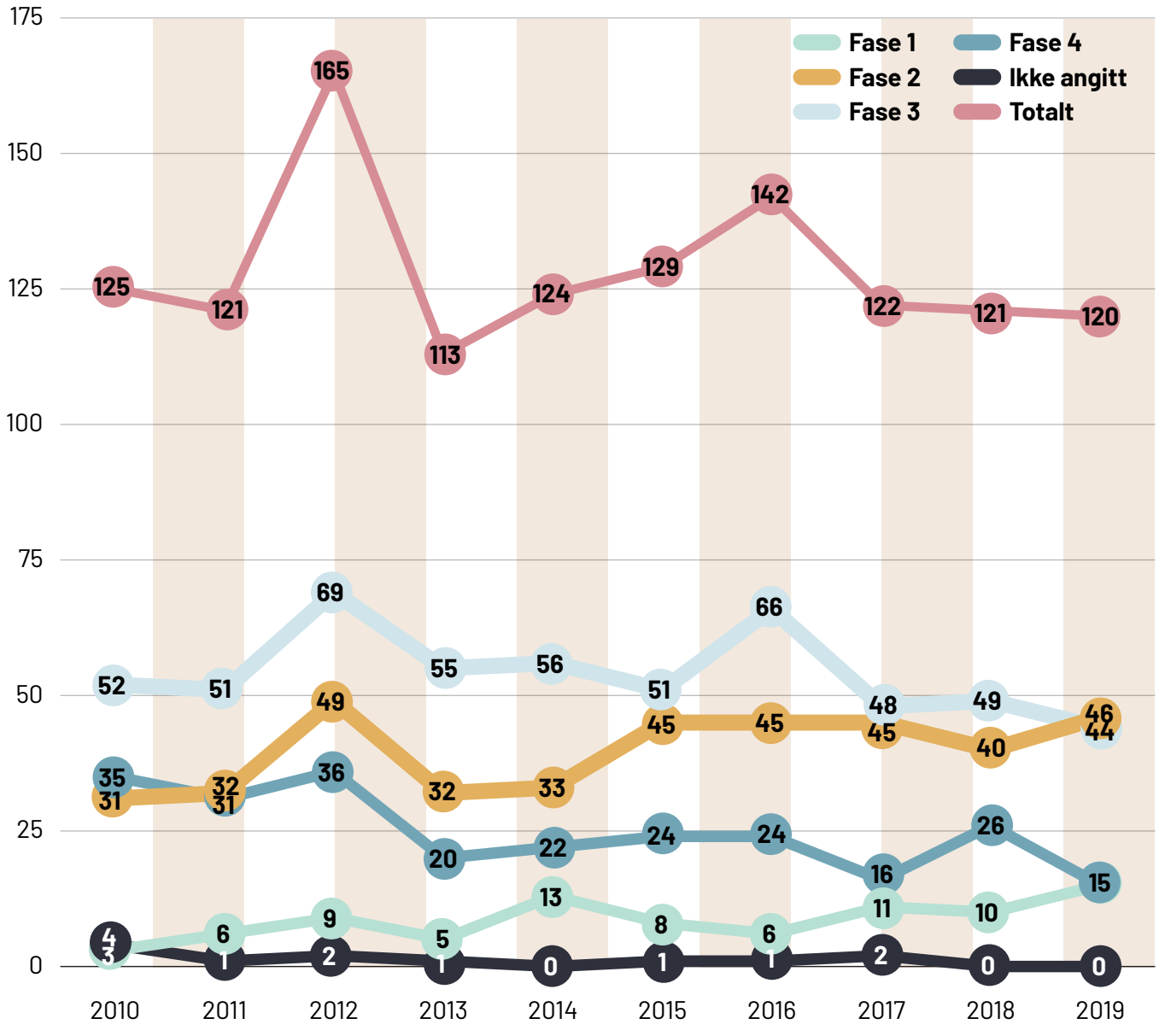

2.3 Antall søkte kreftstudier

Norge ligger langt fremme når det gjelder forskning, utvikling og behandling på kreftområdet (onkologi). Fagmiljøet er i verdensklasse, og det er på dette terapiområdet man finner det største miljøet for forskning innenfor persontilpasset medisin i Norge.

Grafen viser at antall søknader om kreftstudier er redusert fra 51 i 2018 til 45 i 2019, hvorav industrifinansierte studier er redusert fra 32 til 27.

Kilde: Statens legemiddelverk

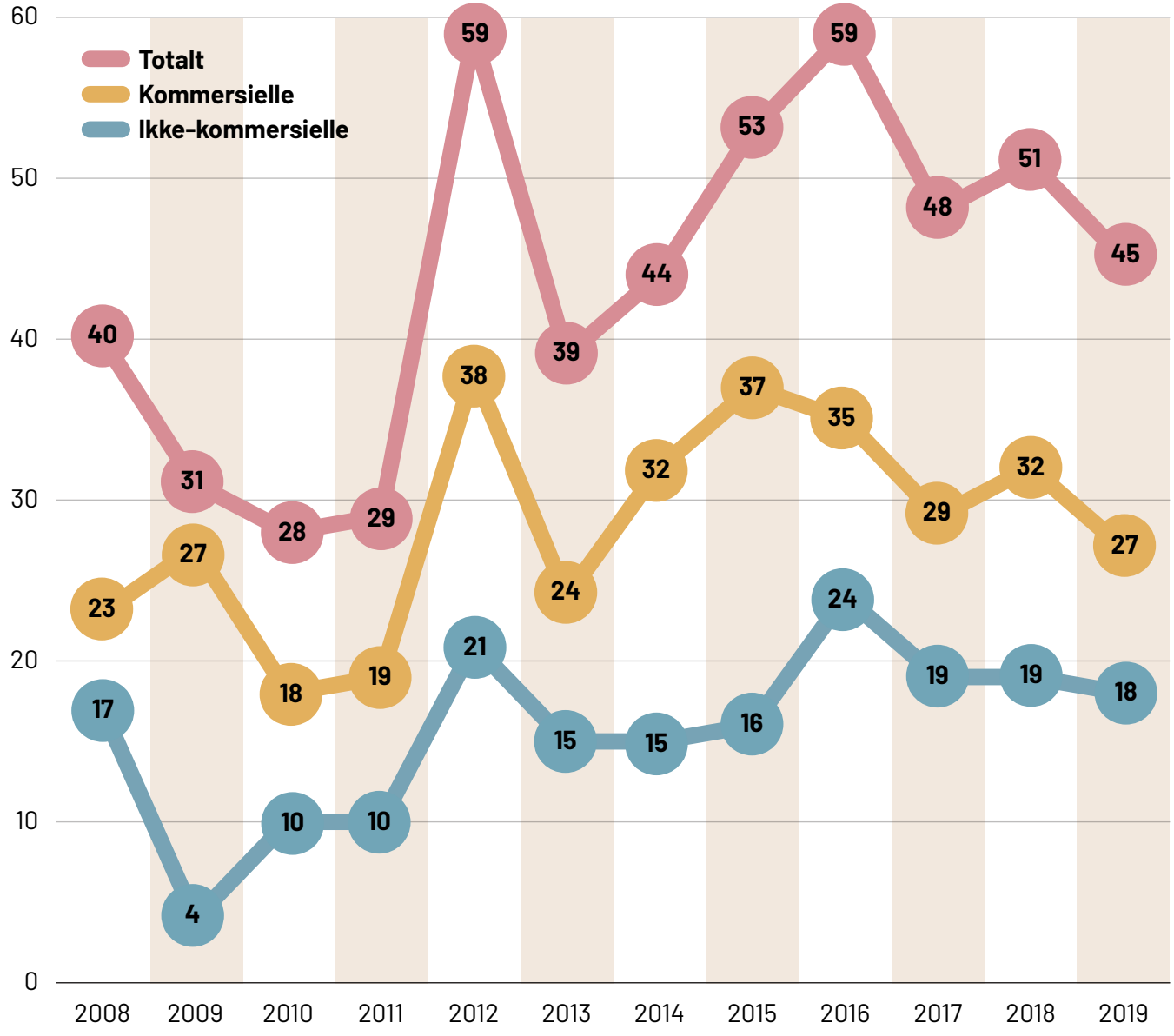

2.4 Antall søkte kreftstudier fordelt på faser

For kreftstudier ser vi at det i 2019 var like mange fase 2 som fase 3-studier. På dette terapiområdet var det i 2019 en økning av fase 1-studier til 11, mens det ikke var noen fase 4-studier.

Kilde: Statens legemiddelverk

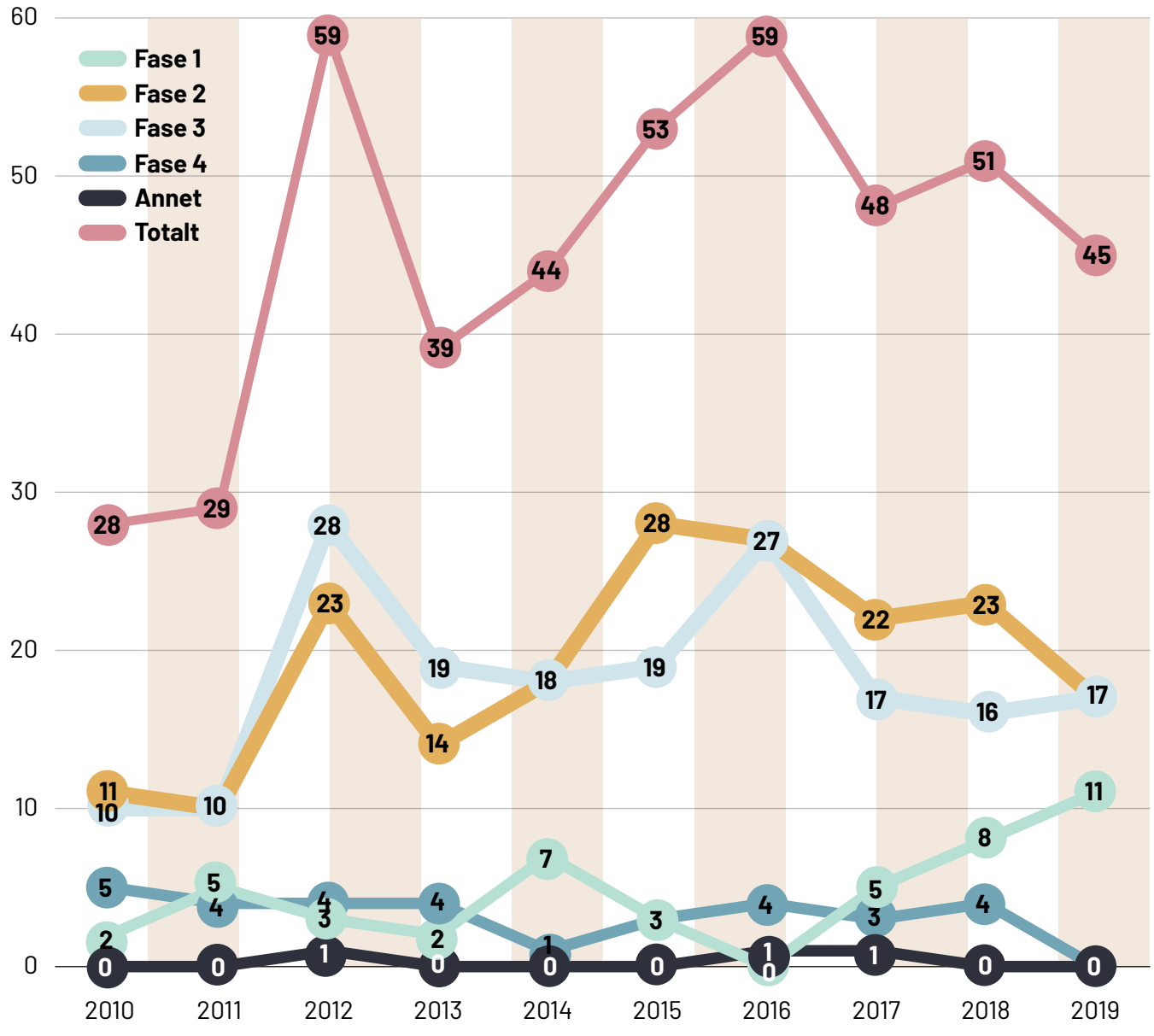

2.5 Investeringer i forskning og utvikling

Legemiddelindustrien offentliggjør hvert år verdioverføringer fra industrien til helsepersonell og helseorganisasjoner (EFPIA Disclosure Code). Denne åpenheten er nøkkelen til å bygge tillit og forståelse om samarbeidet som foregår mellom legemiddelindustrien og helsepersonell.

I 2018 har de største selskapene i LMI brukt over 140 millioner kroner på forskning og utvikling i Norge – 17 millioner kroner mer enn i 2017. Forsknings- og utviklingstall fra de norske oppstartsselskapene er ikke inkludert i disse tallene.

Kilde: LMI og EFPIA

EPFIAs definisjon av forskning og utvikling (før 2019): Med forskning og utvikling menes (i) ikke-kliniske studie (definert av OECDs prinsipper for god laboratorieskikk, (ii) kliniske utprøvninger (som definert i Direktiv 2001/20EC), eller (iii) ikke intervensjonsstudier som omfatter innsamling av pasientdata fra helsepersonell eller for deres regning.

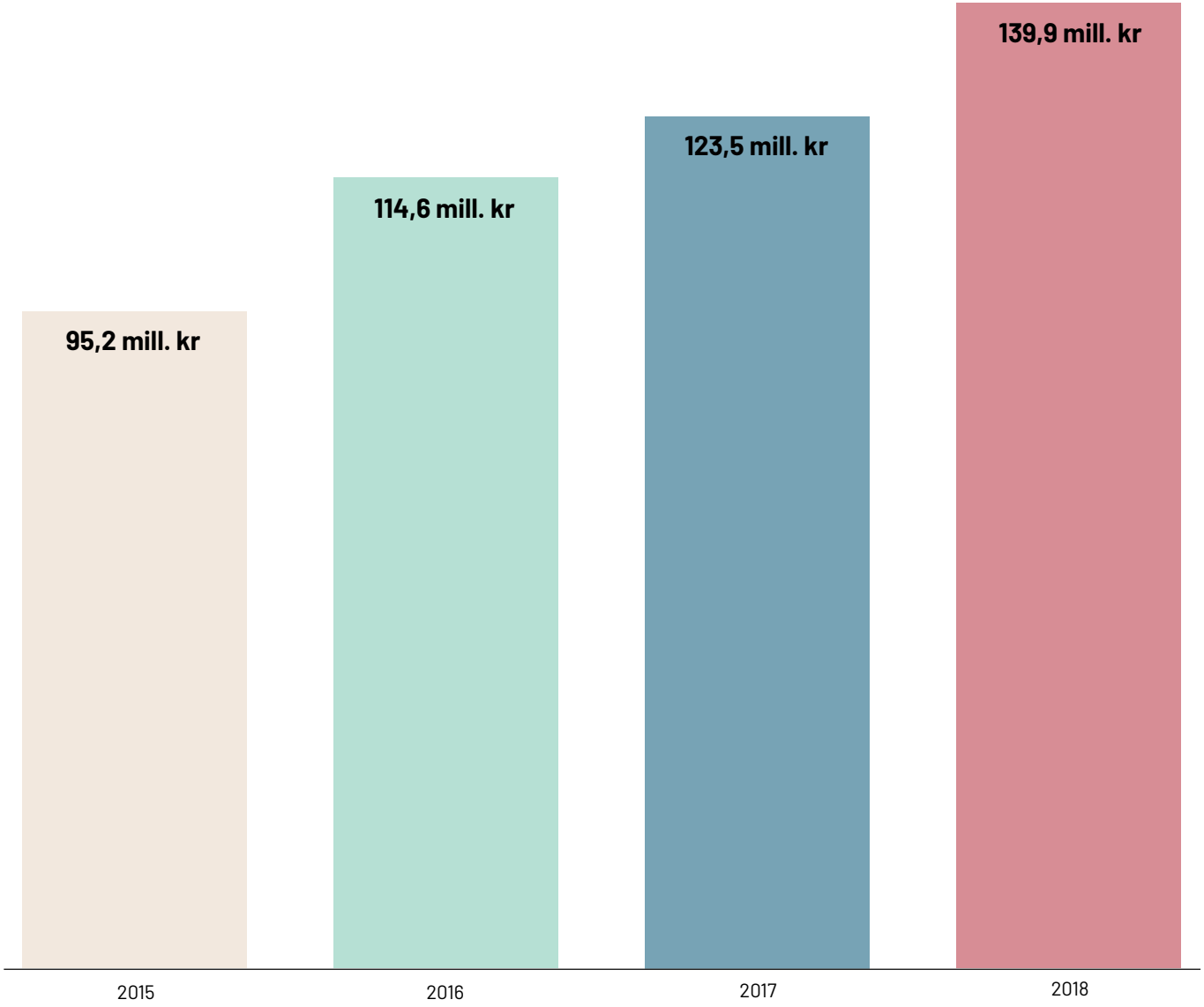

2.6 Antall søkte barnestudier

I 2006 innførte EU et eget regelverk om legemidler til barn (Pediatriforordningen). Først mer enn ti år senere, i 2017, ble denne implementert i norsk lov. Pediatriforordningen har som formål å få flere legemidler til barn, bedre produktinformasjon og økt forskning på legemidler til barn.

Ifølge EU-kommisjonen har dette ført til at det i perioden 2007-2016 ble godkjent 260 nye legemidler til barn, og at andelen kliniske studier som inkluderer barn har økt fra 8,25 % i 2007 til 12,4 % i 2016.

Tabellen viser en oversikt over antall søkte kliniske studier for barn i Norge de siste årene, og viser at det i 2019 ble søkt om totalt åtte barnestudier. Tallene her skiller ikke mellom kommersielle og ikke-kommersielle studier.

Kilde: LMI, EU-kommisjonen og Statens legemiddelverk

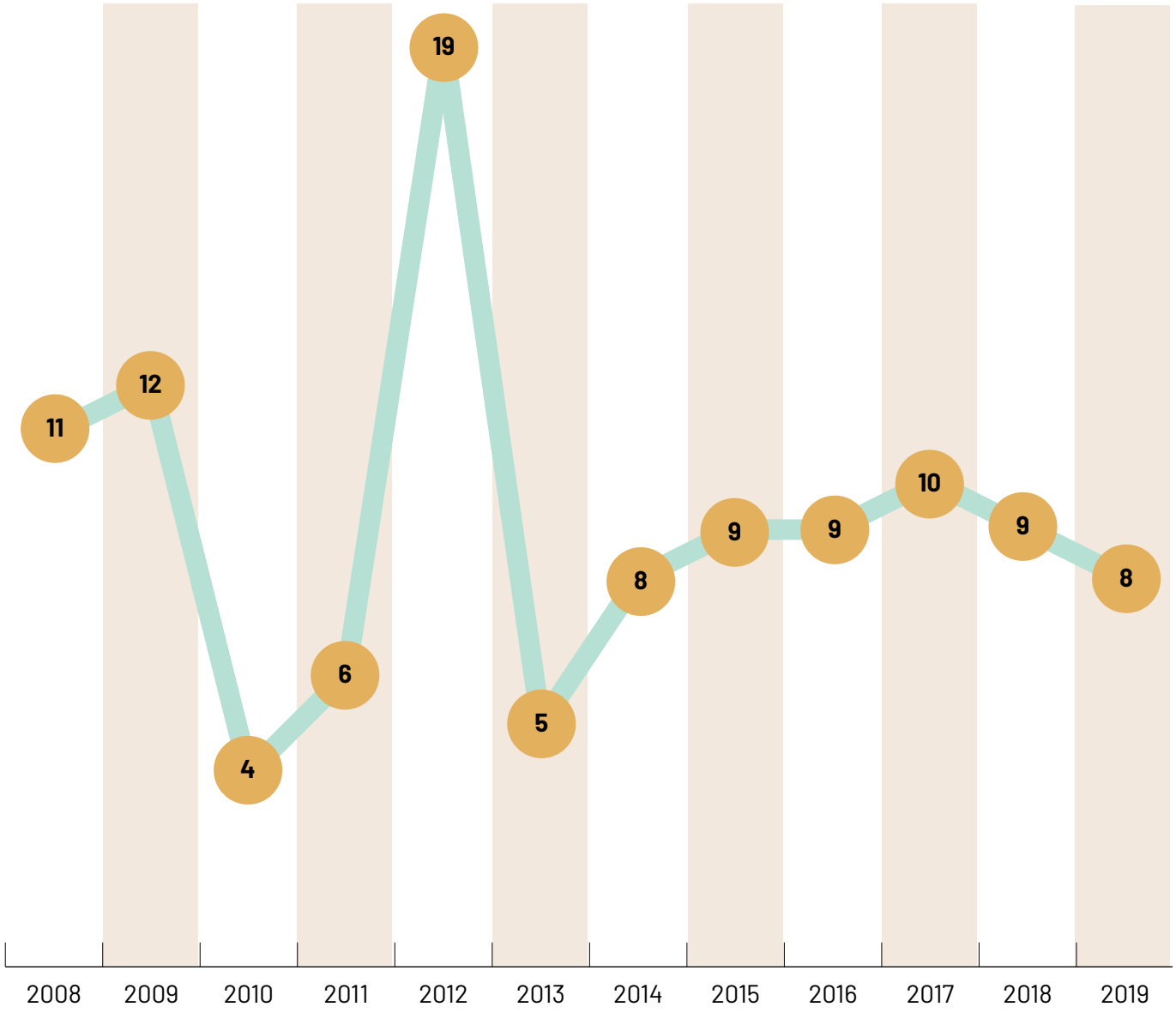

3

Nordmenn i tall og fakta

Vi blir flere og eldre. Vi får dermed økt behov for helsehjelp, og for flere hender i helsevesenet. Legemiddelindustrien er en del av løsningen, og kan bidra ved å levere legemidler som forebygger, behandler og til og med kurerer sykdom. Legemidler bidrar til lengre levetid, forbedret livskvalitet og funksjonsevne.

Helsenæring kan bli en viktig nasjonal inntektskilde, og ikke bare en utgift. Den nye helseindustrien i Norge som utvikler tjenester, velferdsteknologi, diagnostikk og nye legemidler, kan bidra til dette.

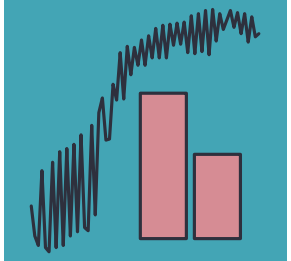

3.1 Befolkning, levealder, helse og kostnader

Hvor mange blir vi?

Vi var **5,4 millioner** nordmenn i 2019 og passerer trolig **6 millioner** i 2040.

Antall som er **80 år** eller mer vil øke fra **226 000** i 2019 til **ca 700 000** i 2060.

Hvor lenge kommer vi til å leve?

Fra 2016-2060 øker levealderen fra **80 år til 87 år for menn**, og fra **84 år til 89 år for kvinner.**

Hvor mange på sykehus og institusjon?

I 2018 fikk nærmere **2 millioner** pasienter behandling ved sykehus.

Samme år var rundt **40 000 eldre** (over 67 år) beboere på institusjon.

Forbruket av helsetjenester blant **70-åringene** er omtrent **dobbelt så høy**t som blant **40-åringene.**

Hva koster sykdom?

Behandlingskostnadene for kroniske sykdommer utgjør **ca. 75 % av helsebudsjettet**.

Norge brukte **69 600 kroner** i helseutgifter per innbygger i 2019.

Helseutgiftene utgjorde **10,5 % av BNP** i 2019. Gjennomsnittet i OECD var **9 %** i 2018.

Legemidler utgjorde **5,5 % av totale helseutgifter** i Norge i 2018.

Legemidler utgjorde **4,9 % av driftskostnadene** ved sykehusene i 2018.

Kilde: SSB og OECD

3.2 Vanligste dødsårsaker over tid

Kreft, hjerte- og karsykdommer, lungesykdommer (hovedsakelig kols og lungebetennelse) og demens var de fire vanligste dødsårsakene i 2017.

Antall dødsfall som følge av hjerte- og karsykdom har falt dramatisk de siste tiårene, og i 2017 var det for første gang flere som døde av kreft enn av hjerte- og karsykdommer.

Dødsfall av demens har økt kraftig de siste tiårene med mer enn en tredobling på 20 år.

Kilde: Dødsårsaksregisteret, FHI.

Om aldersjusterte rater:
Tallene er justert for befolkningsøkning og alderssammensetning i befolkningen.

De hyppigste dødsårsakene fra 2009 til 2018

Aldersjusterte rater per 100 000 innbyggere.

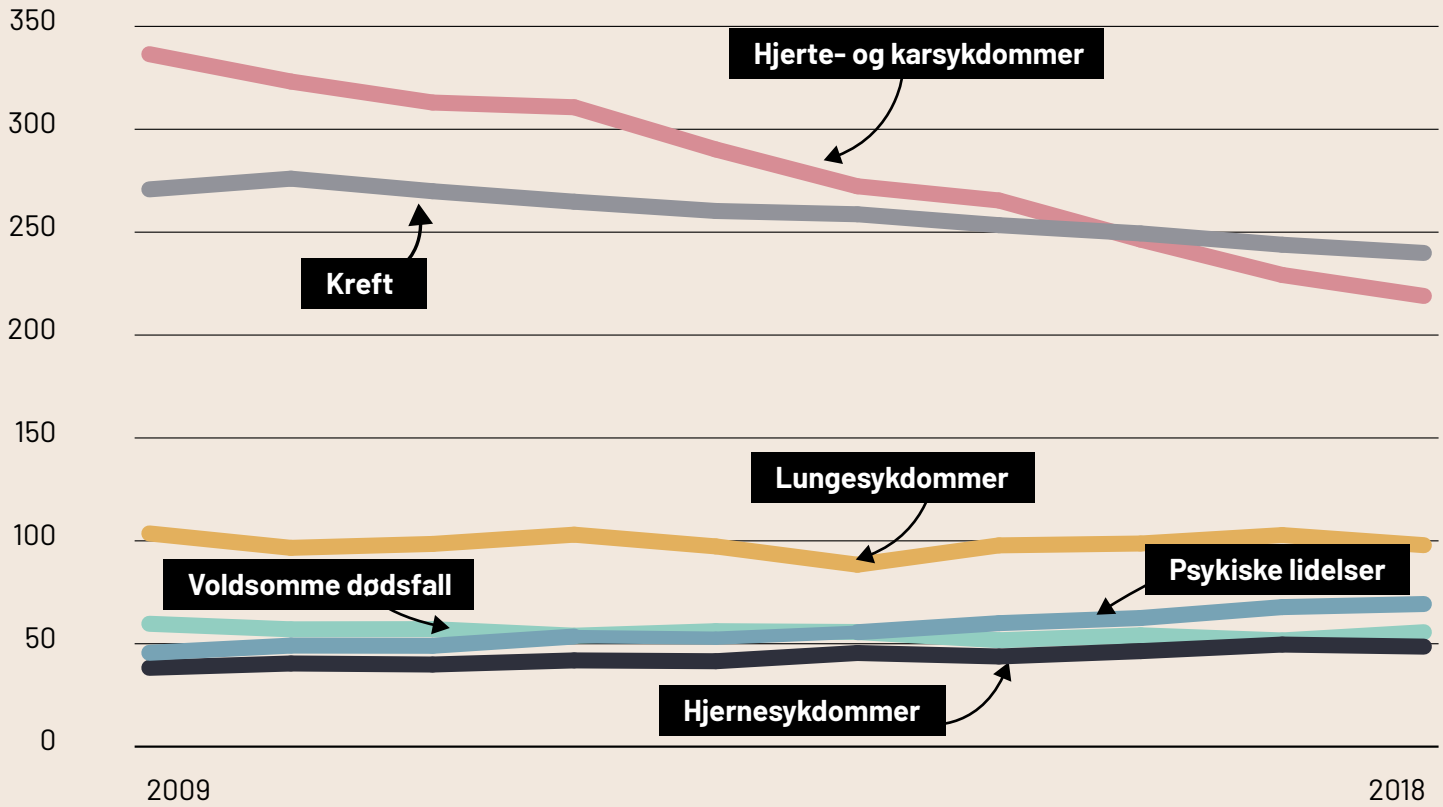

3.3 Hva dør vi av?

Hjerte- og karsykdom

Rundt **10 000 nordmenn** døde av hjerte- og karsykdom i 2018.

Lunge-sykdommer

I 2018 døde **ca 4500 nordmenn** av lungesykdommer.

Kreft

34 200 nordmenn fikk kreft i 2018.
Rundt **11 000 døde** av kreft i 2018.
Antall krefttilfeller vil øke i takt med at vi blir flere og eldre. Selv om flere får kreft, er det stadig flere som blir helt friske.
I 2017 var det **87 000** flere kreftoverlevere enn i 2007.

Demens

Dødsfall av demens har økt kraftig de siste tiårene med mer enn en **tredobling** på 20 år.

Kilde: Kreftregisteret og FHI

3.4 Legemidler under utvikling

I den internasjonale legemiddelindustrien er over 7 000 substanser under utvikling innen en rekke ulike sykdomsområder. Dette er en helt avgjørende faktor for å møte utfordringene til pasienter og helsevesen. Majoriteten at disse legemidlene er for persontilpasset medisin (presisjonsmedisin).

Kilde: Health Advances analysis, Adis R&D Insight Database, March 2015, compiled by PhRMA

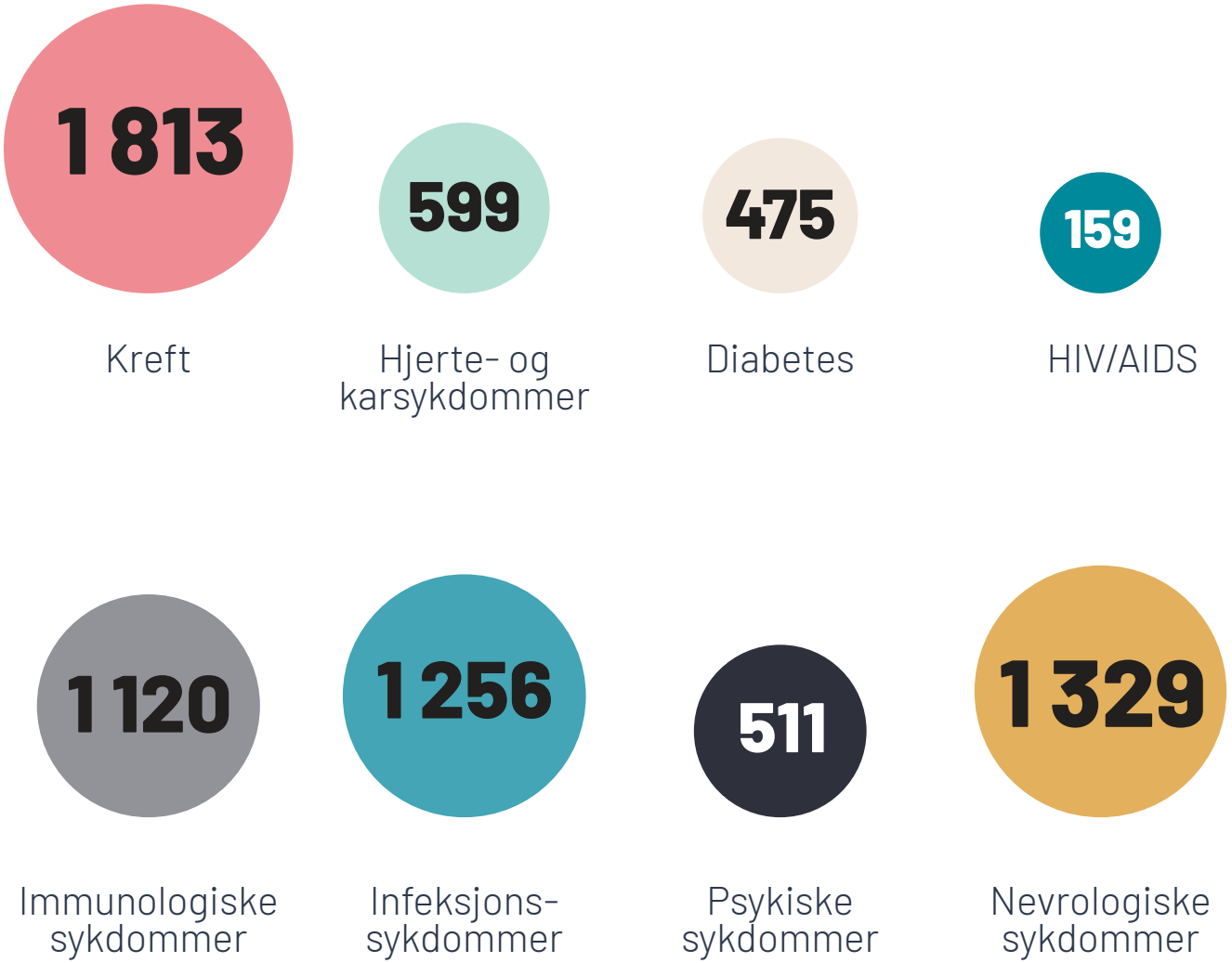

4

Legemiddelmarkedet i Norge

Frem til 2017 praktiserte myndighetene åpenhet om enhetspriser på legemidler, men i 2017 ble det bestemt at enhetsprisene skal være konfidensielle. Slik skal legemidler, som utgjør rundt 5,5 prosent av de totale helseutgiftene, behandles likt med øvrige varer og tjenester, som utgjør de resterende 94 prosent av de totale helseutgiftene. Prisen er kjent for dem som skal gjøre prioriteringer i helsetjenesten, men ikke kjent for meningmann, ei heller for LMI eller Farmastat.

For statistikkens del betyr dette at omsetningstall fra 2017 er vesentlig høyere enn de ville vært i det tidligere rapporteringssystemet, fordi de nå vises uten rabatter. Tallene for 2017 - 2019 viser dermed kunstig høye legemiddelpriser, og er heller ikke sammenlignbare med tidligere tall.

4.1 Antall virkestoffer, legemidler og markedsføringstillatelser i Norge

I 2019 var det 1 608 virkestoffer med markedsføringstillatelse (MT) i Norge, mens det var 18 014 markedsføringstillatelser. Antall legemiddelnavn oppgis til 2 586 i 2019. Dette er definert som ett virkestoff fra én produsent. Årsaken til den store forskjellen mellom tallene er at det utstedes en markedsføringstillatelse både for ulike legemiddelformer, styrker og pakningsstørrelser, selv om disse har samme virkestoff.

Flere legemiddelformer og styrker av ett virkestoff, produsert av ett firma, vil dermed i denne statistikken telle som ett legemiddel hvis det er markedsført under samme navn. Samme virkestoff kan imidlertid markedsføres fra ulike produsenter med ulike navn (generika).

Kilde: Statens legemiddelverk

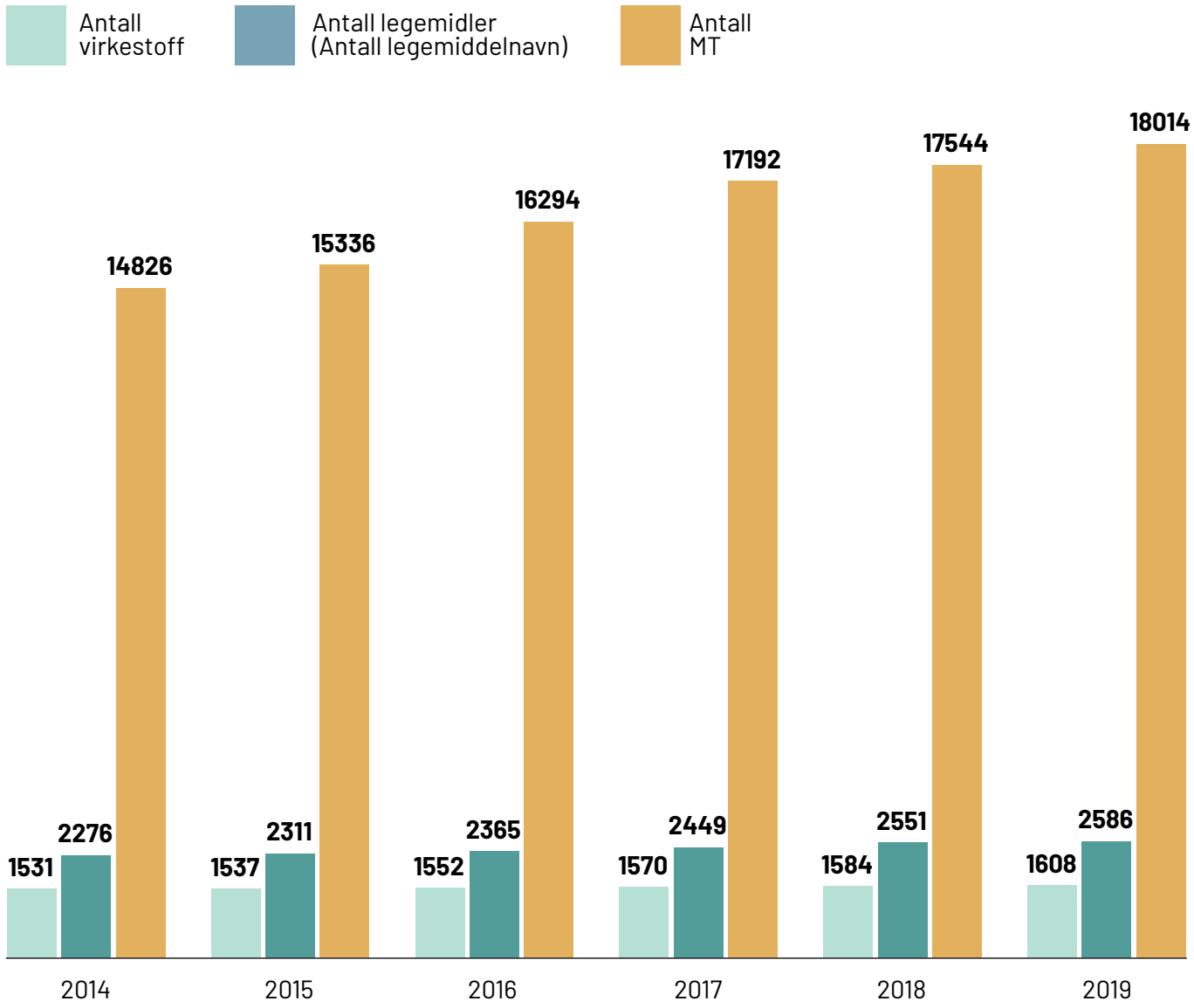

4.2 Nye og utgåtte virkestoffer

I alt 63 nye virkestoffer fikk markeds-føringstillatelse i Norge i 2019, samtidig som 39 ble trukket. Tallene inkluderer veterinærlegemidler, men ikke naturlegemidler og radiofarmaka.

Kilde: Statens legmiddelverk

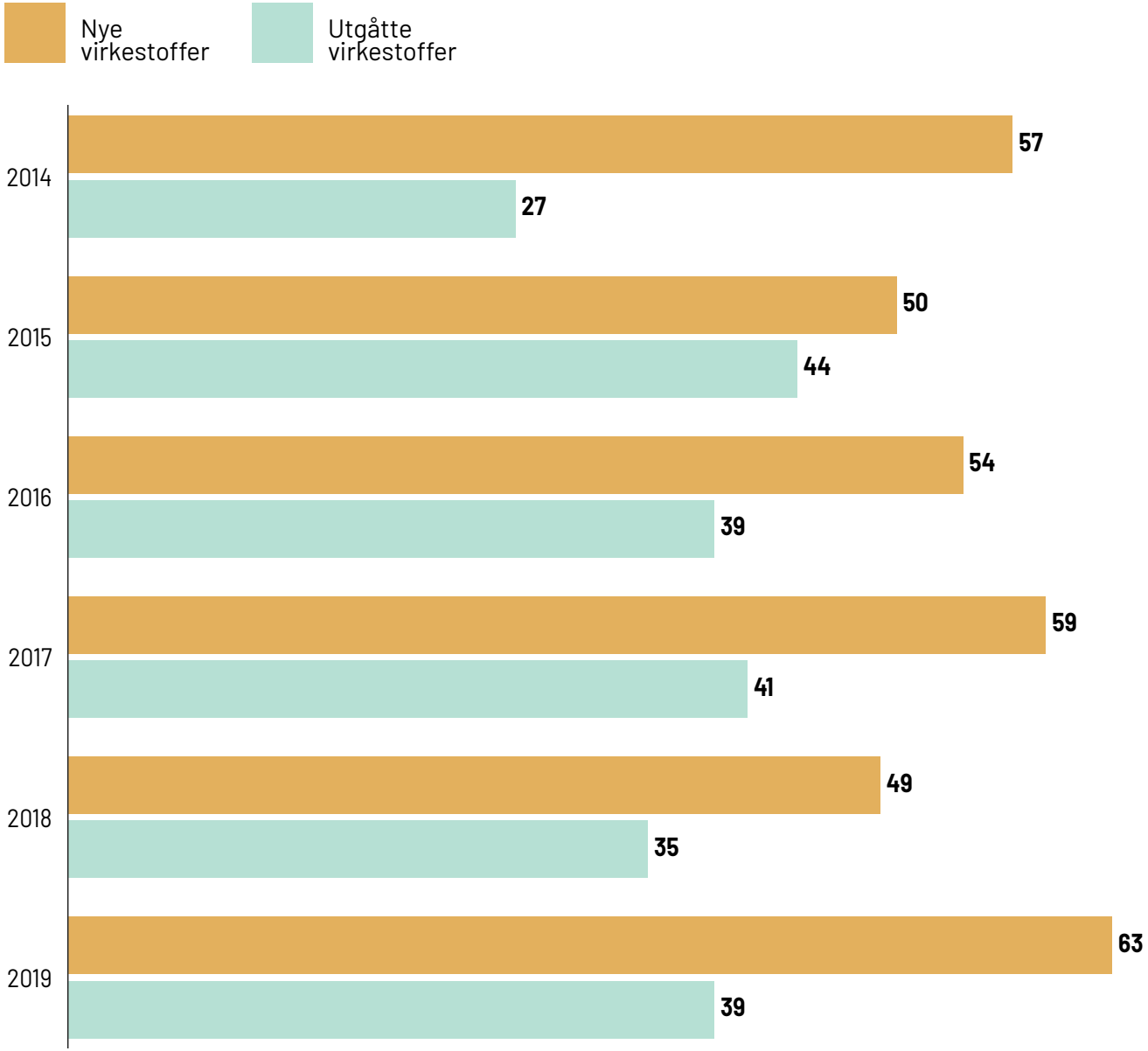

4.3 Legemiddelsalg i Norge

Omsetningen av legemidler til mennesker i Norge er anslått til 39 milliarder kroner i 2019. Dette er basert på en AIP-omsetning (apotekenes innkjøpspris) på ca. 25,5 milliarder kroner. Tallene inkluderer anslag for omsetningen av reseptfrie legemidler utenom apotek. Omsetning for veterinærlegemidler er altså ikke inkludert.

Fra januar 2017 er verdiene for legemidler som inngår i sykehus-anbudene, samt H-resept, beregnet uten rabatter. Denne overgangen er markert med rødt i diagrammet. Verdiene i beregningsgrunnlaget er omregnet til maksimal AIP (apotekenes innkjøpspris).

Kilde: Farmastat

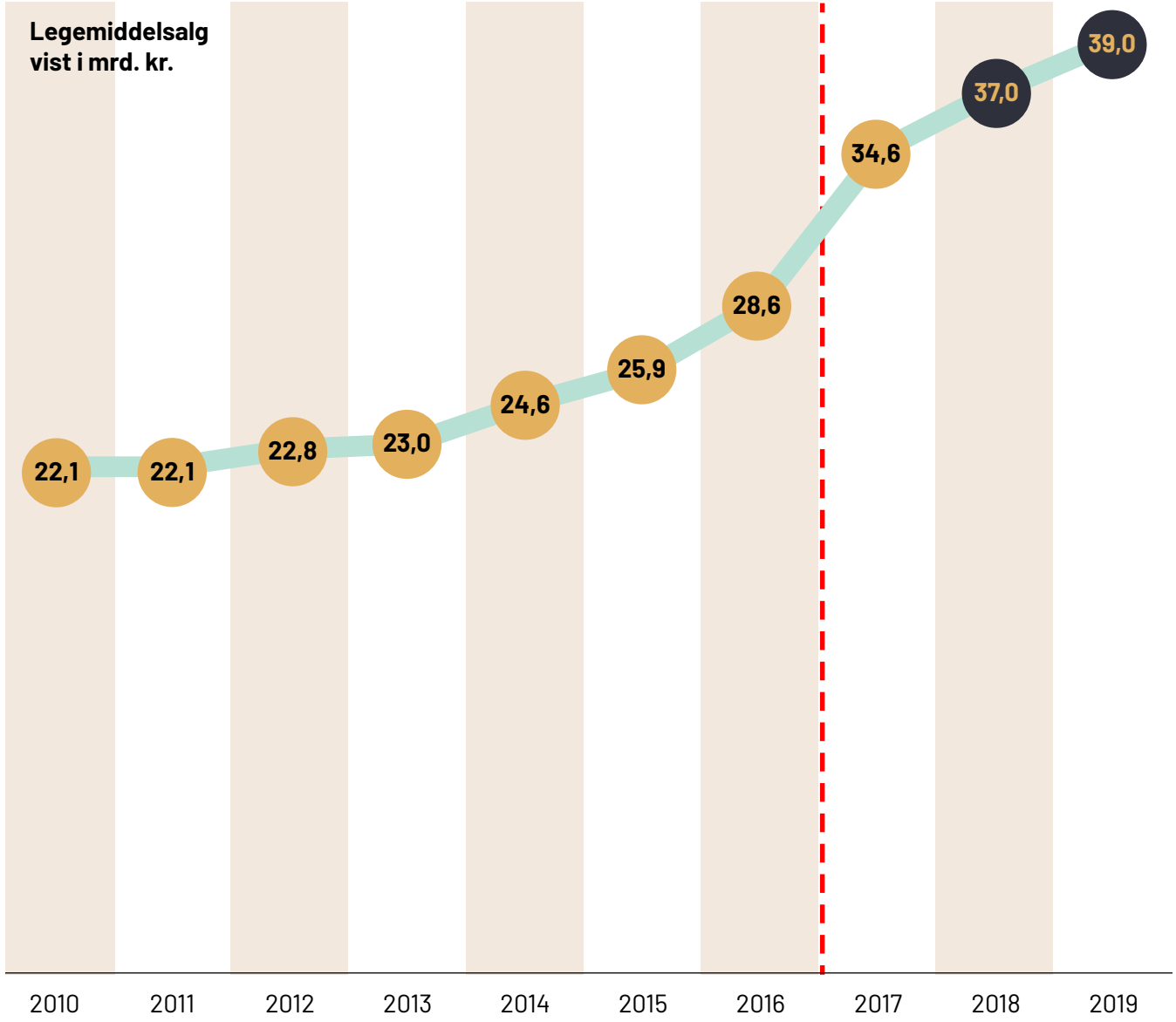

4.4 Omsetningsvekst i volum (DDD)

Legemiddelomsetningen i volum, målt i definerte døgndoser (DDD), økte med 3,2 prosent i 2019. De foregående årene har omsetningsveksten i volum vært rundt 2,5 prosent, bortsett fra i 2018 da veksten var vesentlig mindre, med 0,8 prosent.

Kilde: Farmastat

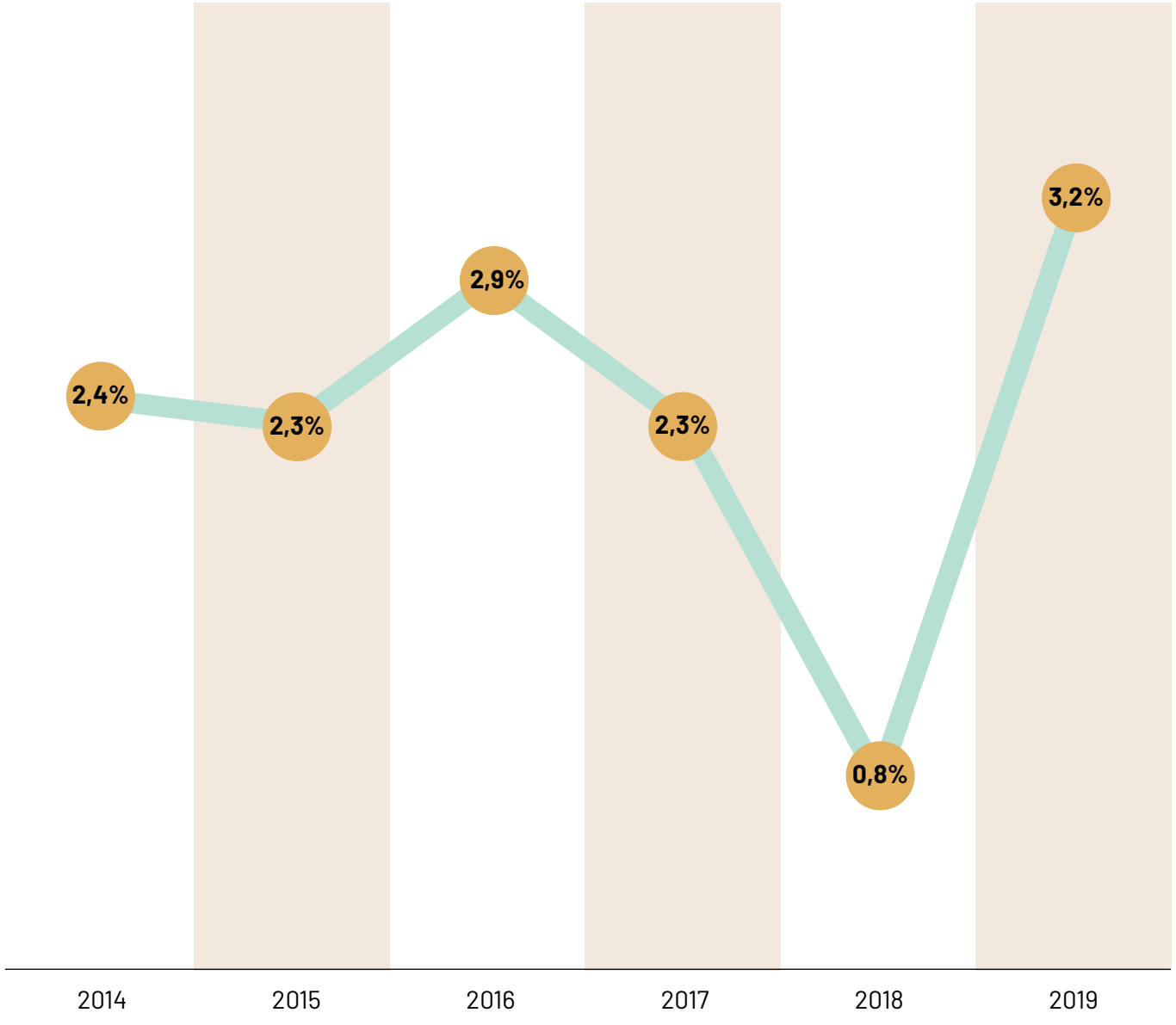

4.5 Omsetning av legemidler i 2019 fordelt på terapeutiske grupper (ATC)

Omsetning av legemidler i 2019 fordelt på terapeutiske grupper, i henhold til ATC-systemet. Tabellen er basert på første nivå i ATC- systemet; anatomisk hovedgruppe. Beløpene er oppgitt i AIP (apotekenes innkjøpspris).

Fra januar 2017 er verdiene for legemidler som inngår i sykehusanbudene, samt H-resept, beregnet uten rabatter. Verdiene i beregningsgrunnlaget er omregnet til maksimal AIP (apotekenes innkjøpspris).

Kilde: Farmastat

	Bruksområde	Omsetning AIP 2019 mill. kr.	Andel av totalmarkedet 2019
A	Fordøyelsesorganer og stoffskifte	2 280	**8,9 %**
B	Blod og bloddannende organer	2 328	**9,1 %**
C	Hjerte og kretsløp	1 213	**4,8 %**
D	Dermatologiske midler	473	**1,9 %**
G	Urogenitalsystemet og kjønnshormoner	892	**3,5 %**
H	Hormoner til systemisk bruk, ekskl. kjønnshormoner	553	**2,2 %**
J	Systemiske anti-infektiva	2 980	**11,7 %**
L	Antineoplastiske og immunmodulerende midler	8 375	**32,8 %**
M	Muskler og skjelett	837	**3,3 %**
N	Sentralnervesystemet	2 858	**11,2 %**
P	Antiparasitære midler	47	**0,2 %**
R	Respirasjonsorganene	1 641	**6,4 %**
S	Sanseorganer (øye- og øremidler)	566	**2,2 %**
V	Varia (kontrastmidler, allergenekstr. etc.)	469	**1,8 %**

4.6 De 15 største legemiddelfirmaene i Norge

Omsetningen for de største legemiddelfirmaene, målt i AIP (apotekenes innkjøpspris).

Fra januar 2017 er verdiene for legemidler som inngår i sykehusanbudene, samt H-resept, beregnet uten rabatter. Verdiene i beregningsgrunnlaget er omregnet til maksimal AIP (apotekenes innkjøpspris).

Kilde: Farmastat

Rangering 2019	Rangering 2018	Firma	Omsetning 2019 AIP mill. kr	Andel av totalmarkedet 2019
1	3	Novartis Norge AS	1 501,9	**5,9 %**
2	1	Pfizer AS	1 225,5	**4,8 %**
3	2	MSD (Norge) AS	1 194,9	**4,7 %**
4	6	GlaxoSmithKline	1 034,9	**4,1 %**
5	16	AbbVie AS	895,3	**3,5 %**
6	4	Gilead Sciences	874,0	**3,4 %**
7	9	Bristol-Myers Squibb	858,2	**3,4 %**
8	8	Sanofi	819,9	**3,2 %**
9	25	Orion Pharma AS	812,6	**3,2 %**
10	5	Biogen Norway AS	807,9	**3,2 %**
11	15	Sandoz AS	726,5	**2,8 %**
12	12	Janssen-Cilag AS	705,6	**2,8 %**
13	10	Bayer AS	703,6	**2,8 %**
14	7	Roche Norge AS	693,2	**2,7 %**
15	11	Takeda AS	653,4	**2,6 %**

4.7 De 15 legemidlene i Norge med høyest omsetning

Oversikt over legemidler med høyest omsetning målt i AIP (apotekenes innkjøpspris). Listen preges av mange immundempende legemidler.

Fra januar 2017 er verdiene for legemidler som inngår i sykehus-anbudene, samt H-resept, beregnet uten rabatter. Verdiene i beregnings-grunnlaget er omregnet til maksimal AIP (apotekenes innkjøpspris).

Kilde: Farmastat

Rangering 2019	Rangering 2018	Legemiddel	Omsetning 2019 AIP mill. kr	Eksempel på bruksområde:
1	4	Humira	**797,2**	Immundempende ved betennelsessykdommer
2	15	Remsima	**597,7**	Immundempende ved betennelsessykdommer
3	1	Epclusa	**533,4**	Leverbetennelse (hepatitt C-virus)
4	3	Eliquis	**521,2**	Blodpropp (inkl. forebyggende)
5	7	Keytruda	**399,5**	Immunmodulerende ved kreft
6	5	Benepali	**348,9**	Immundempende ved betennelsessykdommer
7	9	Panzyga	**293,3**	Nedsatt immunforsvar/ betennelsessykdommer
8	8	Revlimid	**270,3**	Immunmodulerende ved kreft og benmargssykdom
9	12	Xtandi	**233,6**	Prostatakreft
10	17	Opdivo	**216,6**	Immunmodulerende ved kreft
11	13	Xarelto	**214,8**	Blodpropp (inkl. forebyggende)
12	10	Gilenya	**212,8**	Immundempende ved multippel sklerose
13	241	Rixathon	**200,2**	Immundempende ved kreft og betennelsessykdommer
14	11	Cimzia	**186,7**	Immundempende ved betennelsessykdommer
15	167	Harvoni	**184,1**	Leverbetennelse (hepatitt C-virus)

4.8 De mest omsatte virkestoffene i definerte døgndoser (DDD)

De mestselgende virkestoffene i det norske legemiddelmarkedet, målt i volum/definerte døgndoser (DDD).

Kilde: Farmastat

Rangering 2019	Rangering 2018	Virkestoff	Omsetning DDD per 1000 innbygger	Vekst 2018-2019	Eksempel på bruksområde:
1	1	Atorvastatin	**95**	6,7 %	Høyt kolestrol
2	2	Acetylsalisylsyre	**60**	-3,4 %	Blodpropp
3	3	Paracetamol	**46**	6,4 %	Smerter
4	4	Xylometazolin	**41**	9,5 %	Tett nese
5	7	Kandesartan	**37**	12,7 %	Høyt blodtrykk
6	5	Amlodipin	**37**	10,5 %	Høyt blodtrykk
7	6	Cetirizin	**35**	5,4 %	Allergi
8	11	Pantoprazol	**31**	12,1 %	Reflukssykdom
9	9	Ramipril	**30**	2,2 %	Høyt blodtrykk
10	8	Simvastatin	**28**	-8,5 %	Høyt kolestrol
11	18	Desloratdin	**28**	24,6 %	Allergi
12	14	Colecalciferol	**27**	9,4 %	Vitaminmangel
13	13	Esomeprazol	**26**	6,3 %	Reflukssykdom
14	15	Zopiclon	**25**	3,4 %	Søvnvansker
15	12	Levotyroksinnatrium	**25**	0,2 %	Lavt stoffskifte

4.9 Omsetning av generiske legemidler (DDD)

Diagrammet viser omsetningen av generiske legemidler målt i definerte døgndoser, som prosent av samlet omsetning av legemidler.

Etter at originalpreparatet er gått av patent, er det tillatt for andre produsenter å fremstille kopipreparater (generika) som inneholder samme virkestoff som originalpreparatet. Generika-andelen av legemiddelmarkedet økte sterkt mellom 2000 og 2008, men fra 2009 til og med 2014 var andelen stabil.

De siste par årene har det igjen vært en økning. I 2019 var andelen generika på 54,2 %. Generisk bytte i apotek, patentutløp for flere store legemidler, og innføring av trinnpris-systemet for prising av byttbare legemidler, har bidratt til økningen.

Kilde: Farmastat

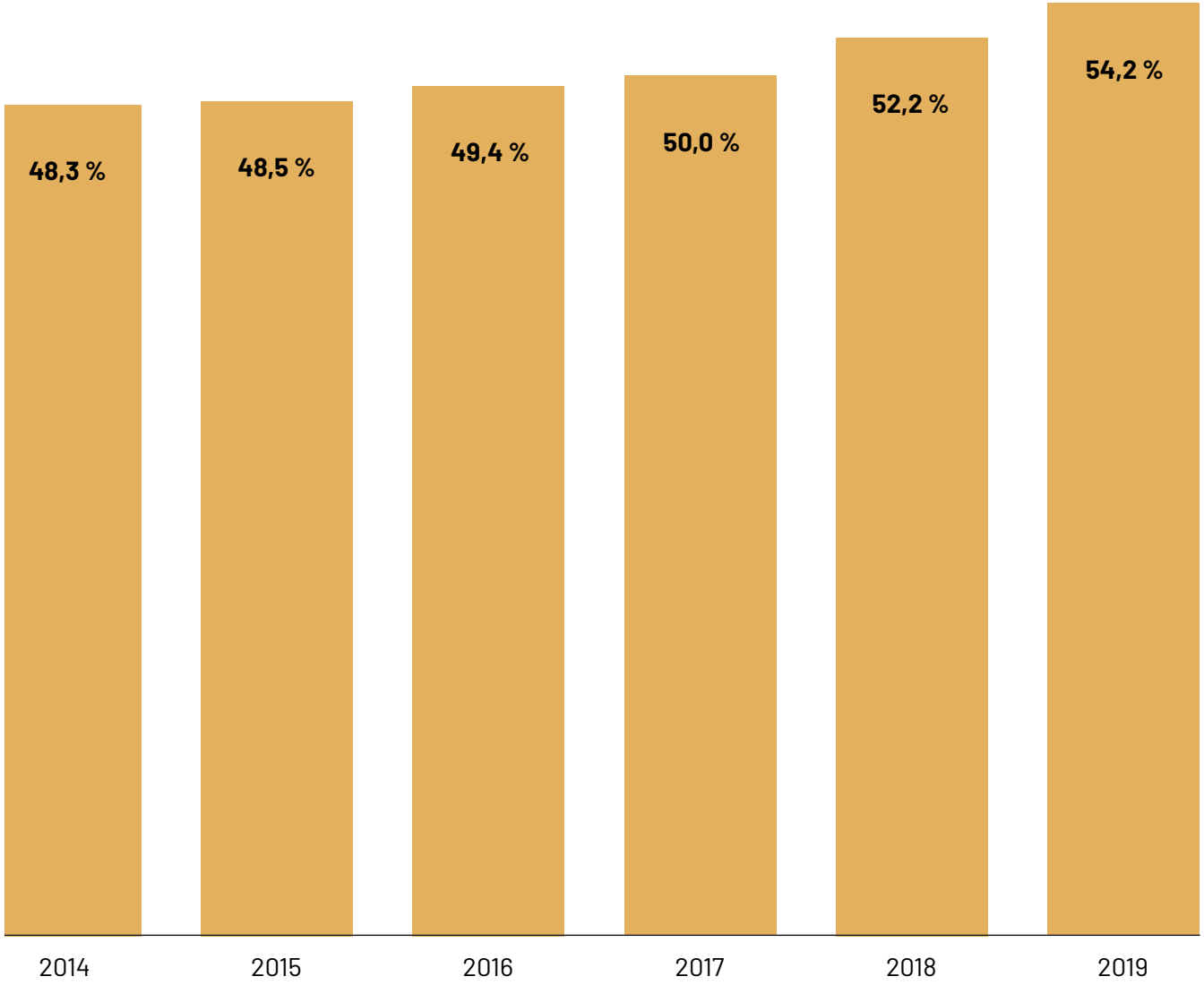

4.10 Kopipreparaters andel av det samlede generiske markedet

Diagrammet er basert på myndighetenes liste over byttbare legemidler per 1.01.2020. Legemidler med utelukkende parallellbytte er fjernet.

Listen inneholder dermed alle virkestoffer hvor apotekene, under visse forutsetninger, kan foreta et bytte til generisk legemiddel, selv om et originalpreparat er forskrevet på resepten.

Samlet utgjorde det byttbare markedet, slik det er definert her, ca. 7,6 milliarder kroner AIP i 2019. Den generiske andelen av bytte-markedet representerer ca. 4,6 milliarder kroner (60,4 %).

Fra januar 2017 er verdiene for lege-midler som inngår i sykehusanbudene samt H-resept beregnet uten rabatter. Verdiene i beregningsgrunnlaget er omregnet til maksimal AIP (apotekenes innkjøpspris).

Kilde: Statens legemiddelverk og Farmastat

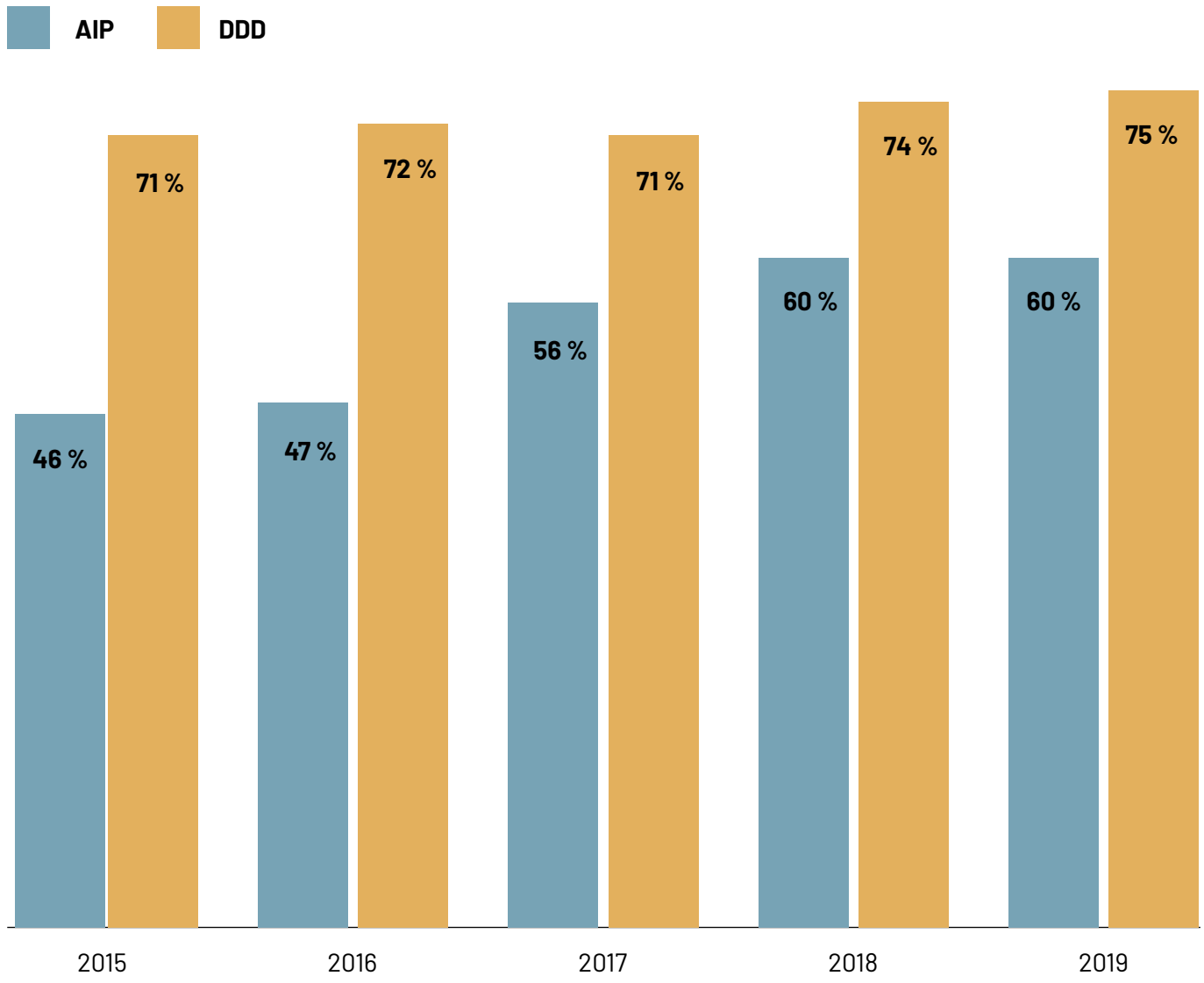

4.11 Omsetning av parallellimporterte legemidler (Prosentandel av totalomsetningen)

Parallellimportørene kjøper originalpreparater i andre EU-/EØS-land, og importerer dem til Norge. Parallellimport er mest aktuelt for patenterte legemidler med høy salgsverdi.

Grossistenes parallelleksport (ikke vist i diagrammet) av legemidler fra Norge antas å være vesentlig høyere enn parallellimporten. Parallellimporterte legemidlers andel av total-omsetningen er 1,7 % i 2019, og dette er svak nedgang fra 2018.

Det lave nivået antas å ha sammenheng med at prisene på legemidler i Norge har sunket, og at legemiddelprisene i Norge er på et relativt lavt nivå i forhold til resten av Europa.

Kilde: Farmastat

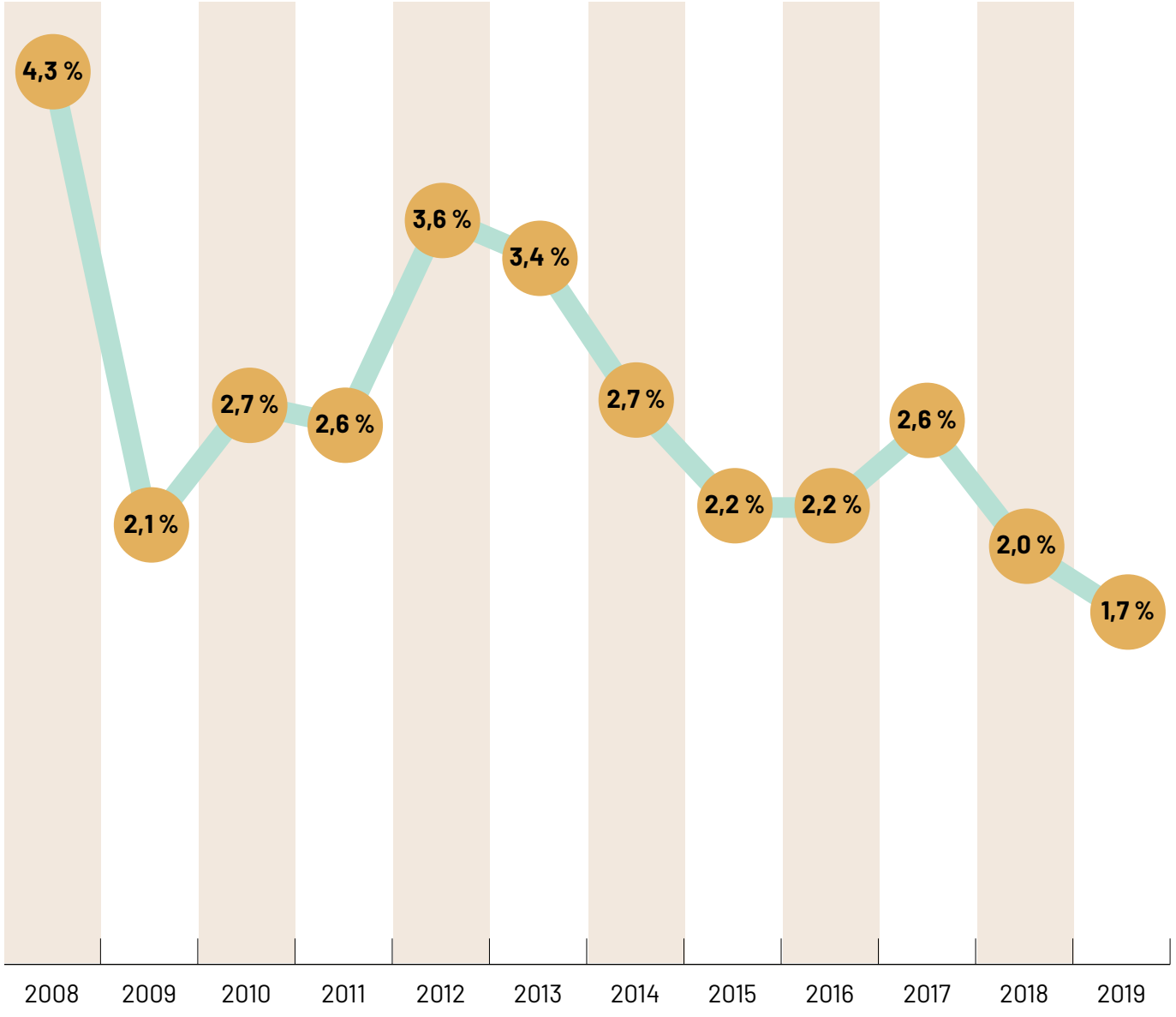

4.12 Markedsandel for legemiddelgrossister

I Norge er det tre fullsortiments legemiddelgrossister: Norsk Medisinaldepot AS, Apokjeden distribusjon AS og Alliance Healthcare AS.

Disse er integrert med apotekkjedene. Frem til 2014 var NMD Grossisthandel AS leverandør til Sykehusapotekene.

Fra og med 2015 ble Alliance Healthcare AS ny leverandør. Grossistene/apotekkjedene er alle eid av internasjonale selskaper.

Kilde: Farmastat

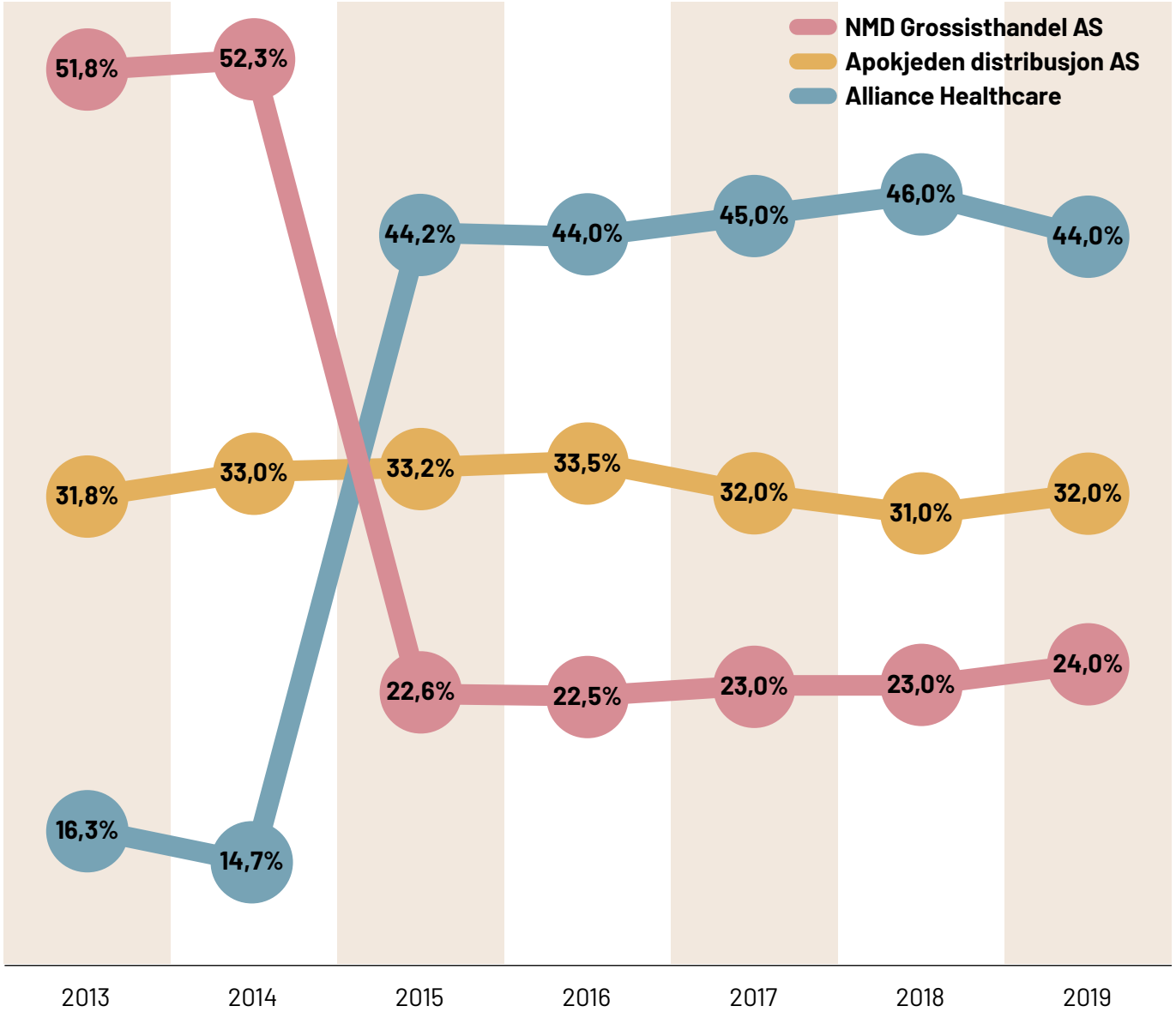

4.13 Apotekkjedenes markedsandel

Diagrammet viser apotekkjedenes andel av markedet, målt i AIP (apotekenes innkjøpspris) i 2019. I dag har de tre apotekkjedene i Norge kontroll over sin egen distribusjon ved at de har grossistvirksomhet integrert i kjeden.

Dette gjelder Apotek 1 med Apokjeden Distribusjon som grossist, Vitusapotek/ Ditt Apotek med Norsk Medisinaldepot som grossist, og Boots-apotekene med Alliance Healthcare som grossist.

Sykehusapotekene er organisert som flere helseforetak, eid av de regionale helseforetakene, men defineres som en samlet kjede i statistikken.

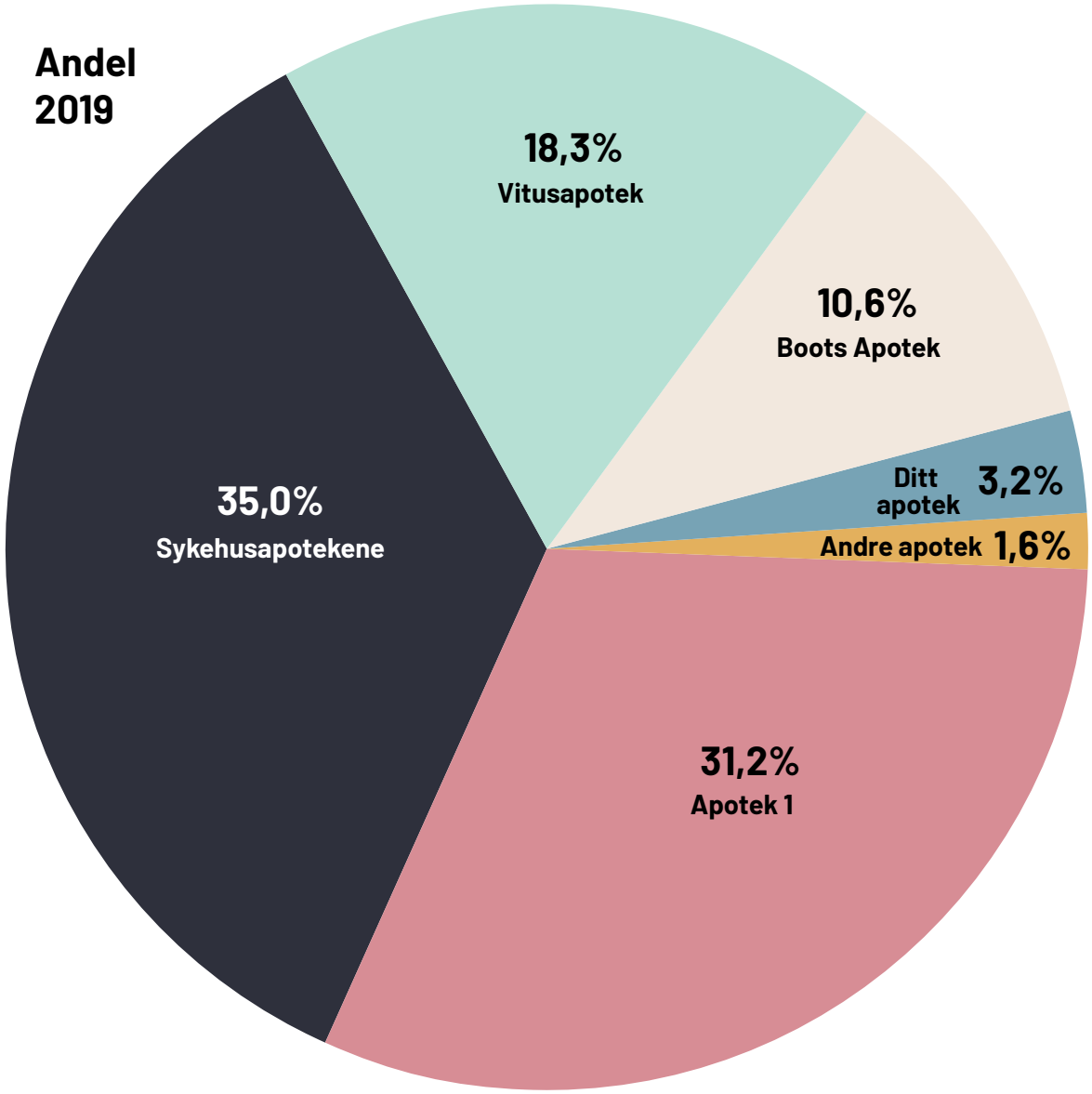

Kilde: Farmastat

4.14 Legemiddelomsetning (AIP) i Euro per innbygger i de nordiske landene

Sammenlignet med de øvrige landene i Norden lå Norge i 2019 nær gjennomsnittet når det gjelder legemiddelomsetningen per innbygger, målt i apotekenes innkjøpspris (AIP).

Merk: Omtrent en tredjedel av det svenske apotekmarkedet omsettes utenfor tilskuddssystemet. Det vil si at den egentlige totale AIP-verdien for Sverige ikke er kjent, og at det her er beregnet AIP for denne andelen med bakgrunn i TLVs regelverk (tilsvarende Statens legemiddelverk).

Kilder: Nordic Pharma Insights (DLIMI, PIC, Swedish Pharma Insights) og Farmastat

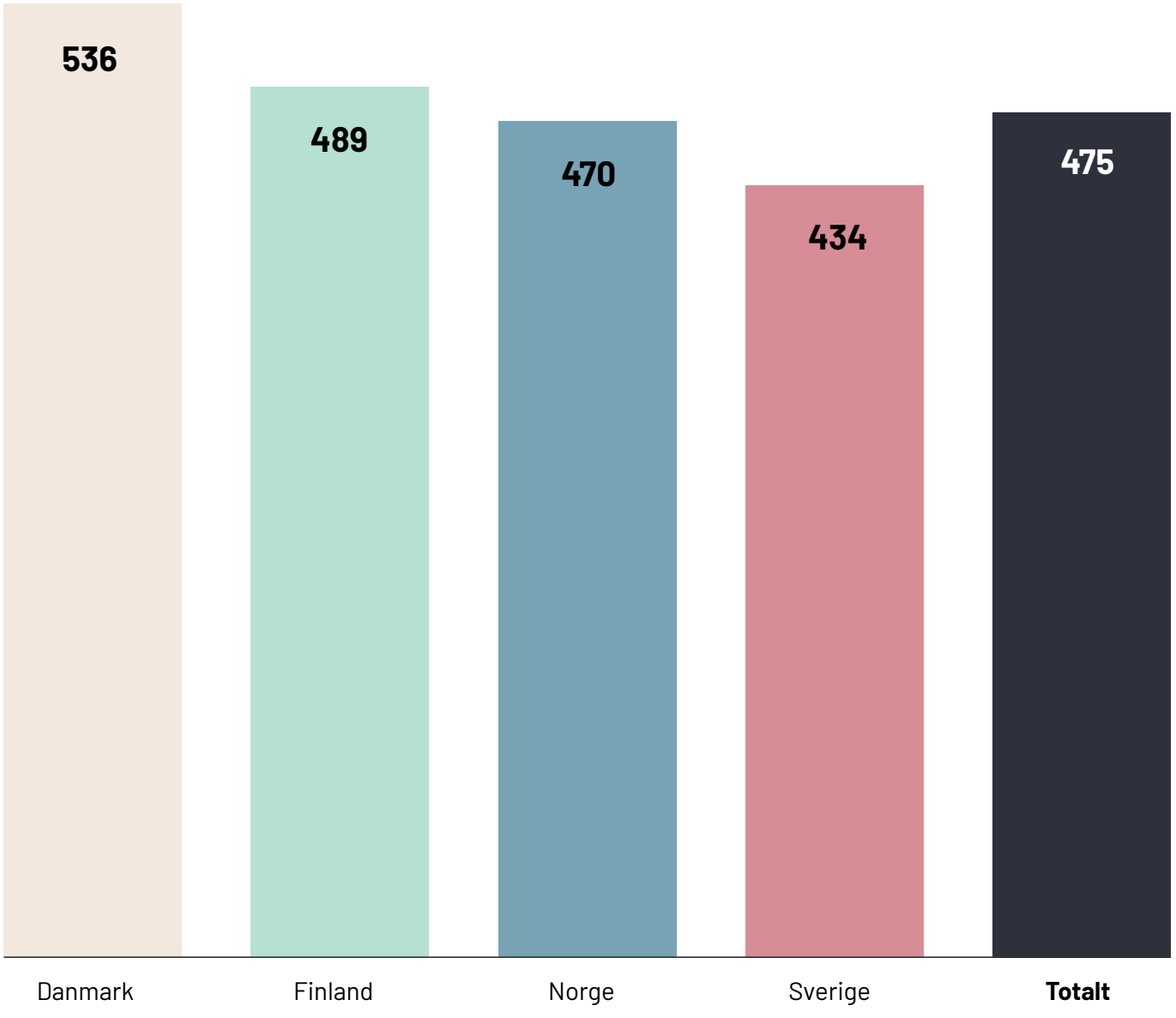

4.15 Totalt antall brukere av reseptpliktige legemidler i Norge

Nærmere 3,7 millioner nordmenn benyttet reseptpliktige legemidler i løpet av 2018. Antall brukere er økende. Dette kan skyldes demografiske forhold, blant annet et stigende antall eldre. Tallene viser også at flere kvinner enn menn benytter reseptpliktige legemidler.

Kilde: Reseptregisteret, FHI

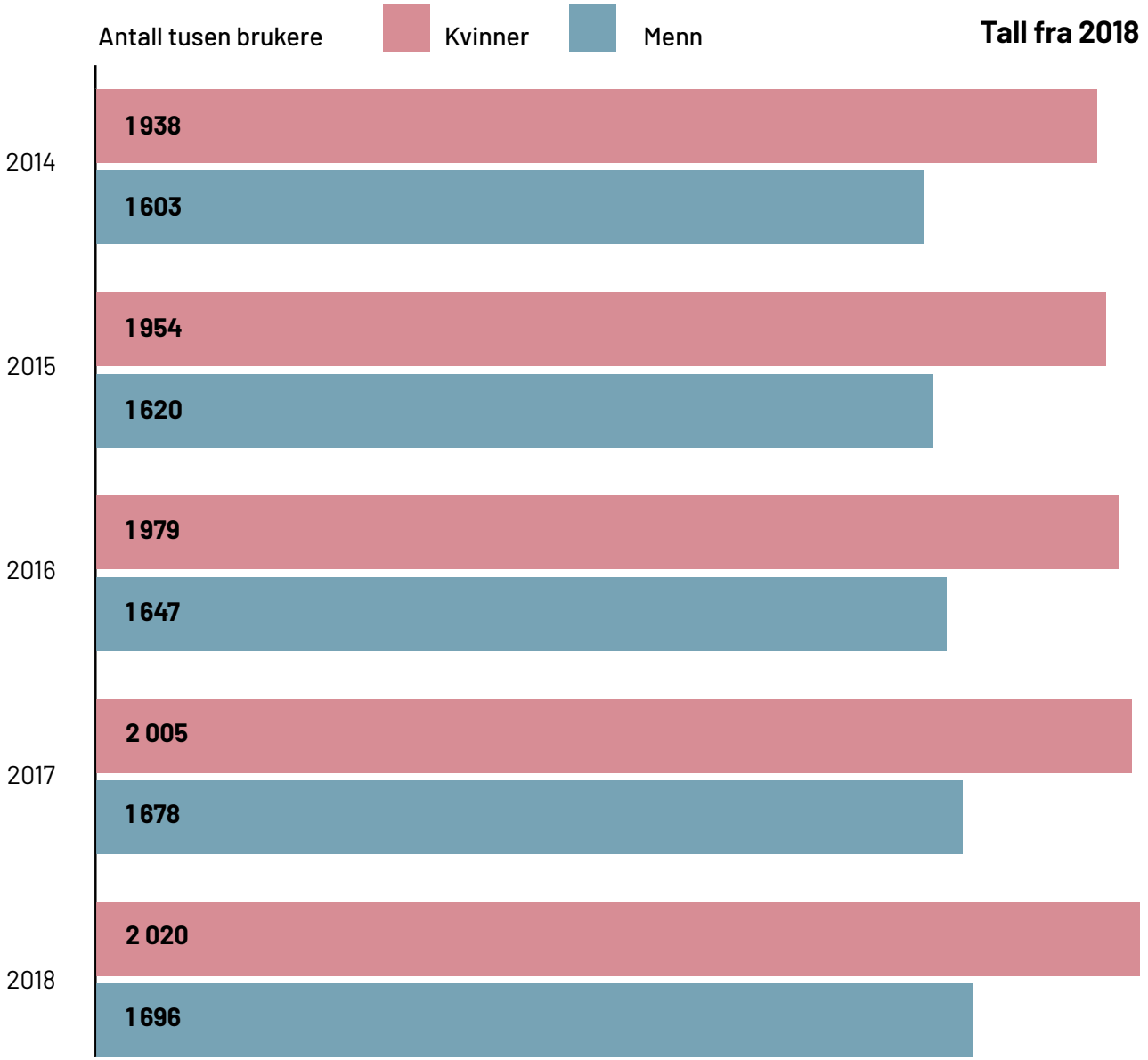

5

Offentlige utgifter, finansiering og tilgang

Utgiftene til legemidler på blå resept har de siste årene gått noe ned. Offentlig finansiering av legemidler skjer i hovedsak fra Folketrygden med drøyt 30 prosent, mens sykehusene finansierer drøyt 20 prosent.

De offentlige helseutgiftene utgjorde i 2018 rundt 10 prosent av brutto nasjonalprodukt (BNP), mens legemidler i samme år utgjorde 0,6 prosent av BNP og 5,5 prosent av de totale helseutgiftene. Sistnevnte størrelse har vært stabil det siste tiåret.

Legemidlers andel av Folketrygdens utgifter (blå-resept-ordningen) har ligget på 2,4 til 2,8 prosent de siste syv årene. I 2019 var andelen 2,4 prosent.

Norge er ett av få land i Europa som har full merverdiavgift (mva.) på legemidler. Mange land har redusert, eller ingen mva. på denne typen produkter.

Ifølge OECD er det bare Danmark som bruker mindre penger på legemidler i forhold til andre helseutgifter enn Norge. Norge bruker kun 7,3 prosent av helseutgiftene på legemidler, sammenlignet med 12,8 prosent som er gjennomsnittet i en gruppe på 17 land.

Sykehusene har over en periode på ni år brukt mellom 3,5 og 4,9 prosent av driftsutgiftene på legemidler. Gjennomsnittet var i perioden på 4,1 prosent. I 2018 var andelen 4,9 prosent.

I perioden 2015 til 2018 har vi sett en stor økning i antall legemidler som har fått markedsføringstillatelse i Europa.

Systemet for nye metoder ved sykehusene ble etablert i 2013. De første legemidlene ble vurdert i systemet i 2014. Det har vært en stor økning i antall saker over tid, og det har vært en betydelig variasjon i andelen legemidler som har blitt godkjent for bruk og finansiering. Andelen legemidler og indikasjoner som ble godkjent av Beslutningsforum økte fra 50 prosent i 2018 til ca. 70 prosent i 2019.

Fra salgstallene ser vi at beløpene øker markant fra 2016 til 2017. Dette skyldes at sykehussalget etter 2016 ikke lenger rapporteres med rabatter, som følge av endret praksis hos spesialisthelsetjenesten. Da salget frem til 2017 ble vist inkludert rabatter, mens salget fra 2017 vises uten rabatter, vil salgstallene bli vesentlig høyere fra 2017.

5.1 Offentlige utgifter til legemidler på blå resept

Utgiftene til legemidler på blå resept har i 2019 hatt en liten nedgang til 11,4 milliarder. Tallene er oppgitt i faste 2019-kroner, og inkluderer både ordinær refusjon og refusjon ved oppnådd beløpsgrense på frikort.

Kilde: Statsregnskapet

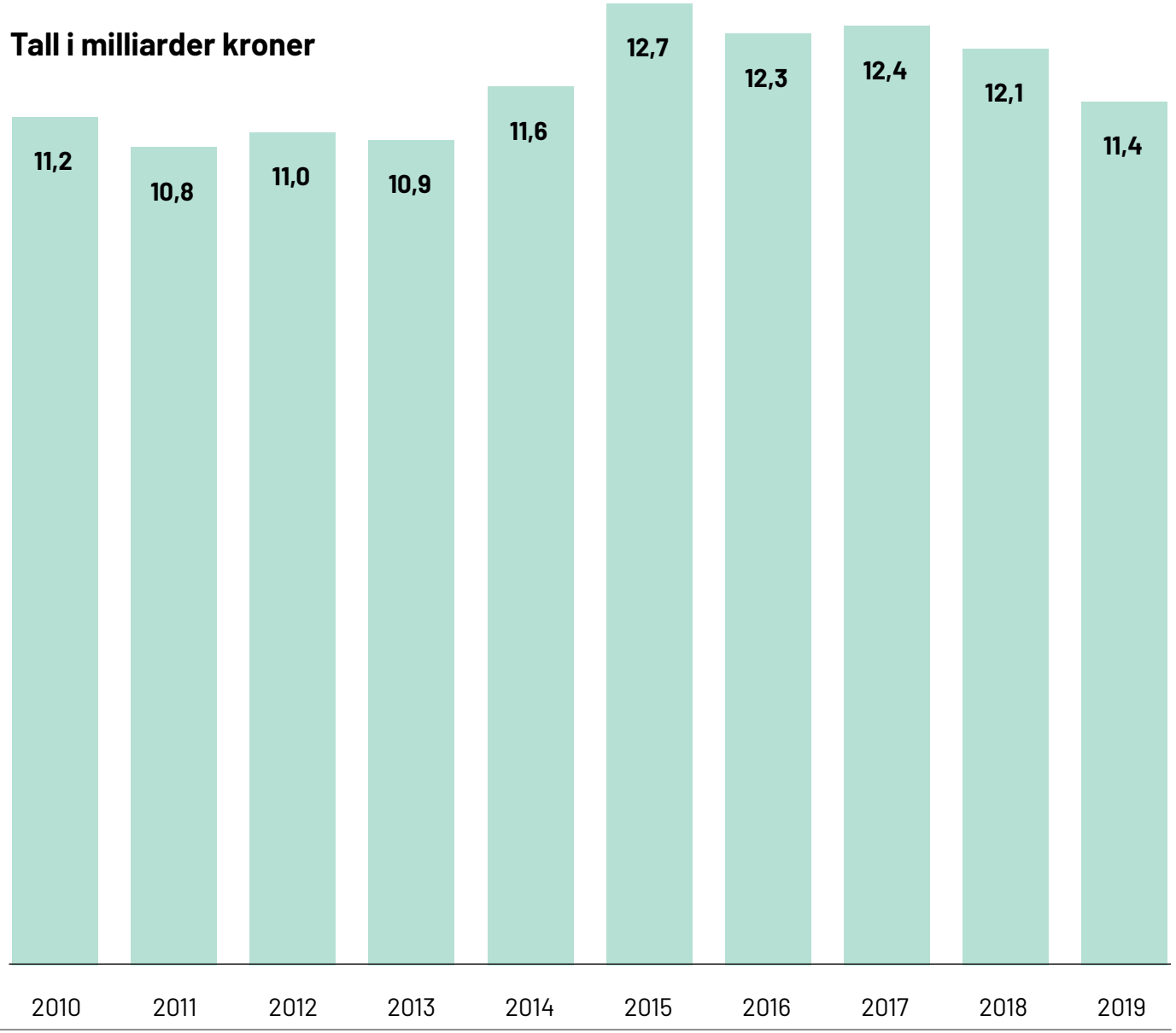

5.2 Finansiering av legemiddelforbruket

Det offentlige finansierer en stor andel av legemiddelkostnadene i Norge, både gjennom Folketrygden og i sykehus. Den største andelen (32 prosent) finansieres fra Folketrygden, altså den ordinære refusjonsordningen for legemidler (blåreseptordningen). Et større antall legemidler er overført fra finansiering av Folketrygden til sykehusfinansiering. I 2018 utgjorde sykehusenes kostnad til legemidler 22 prosent av totalbeløpet.

Fra januar 2017 er verdiene for legemidler som inngår i sykehusanbudene, inkludert H-resept, beregnet uten rabatter. Dette vil påvirke størrelsen på tallene og forholdet mellom dem.

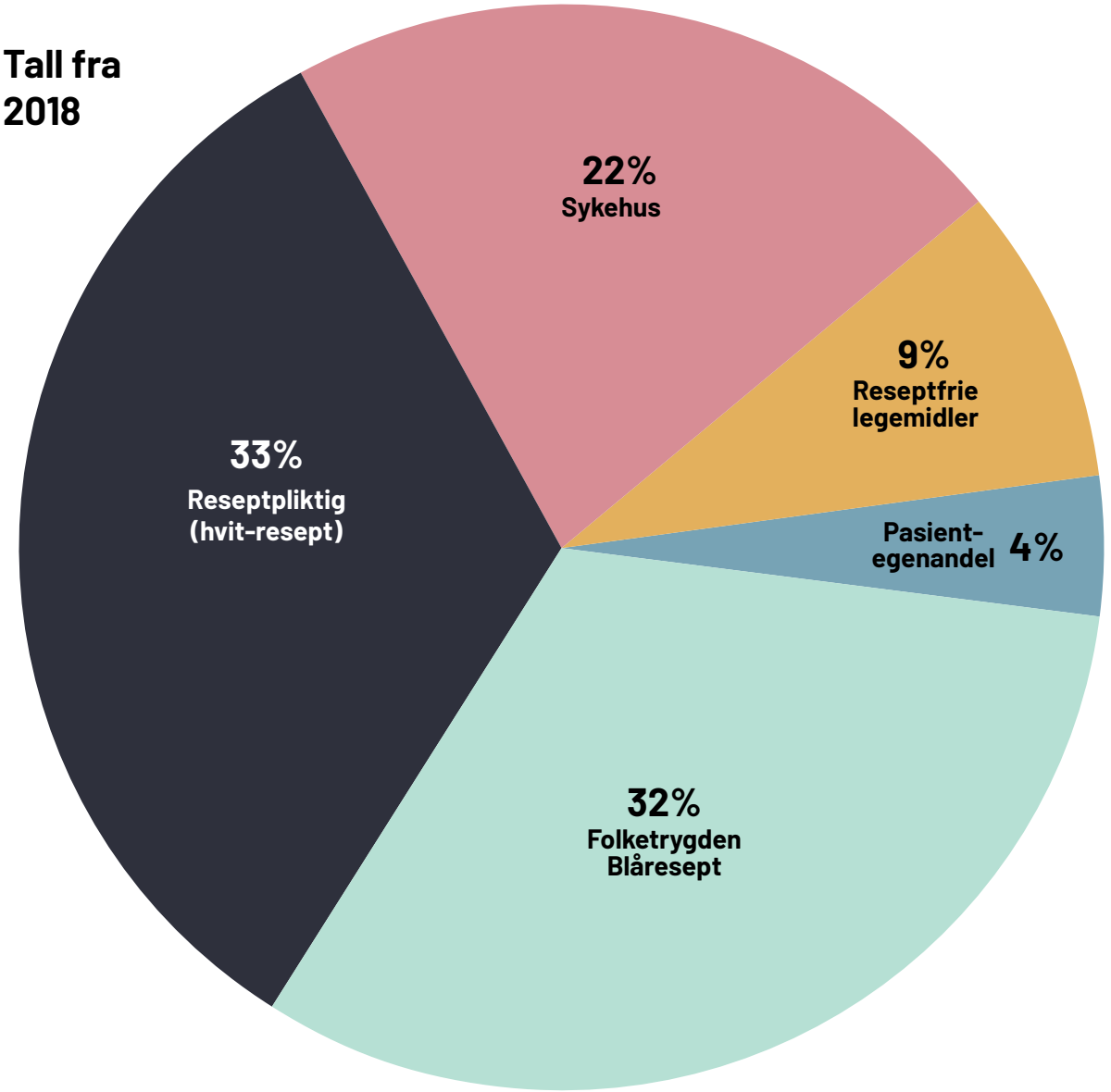

Kilder: NAV, SSB, NAF, Farmastat. Figuren baseres på tall fra flere kilder, og det knyttes derfor usikkerhet til tallene.

5.3 Offentlige helseutgifter per innbygger

Det offentliges utgifter til legemidler utgjør en relativt liten andel av de totale helseutgiftene.

Kilde: SSB,NAV

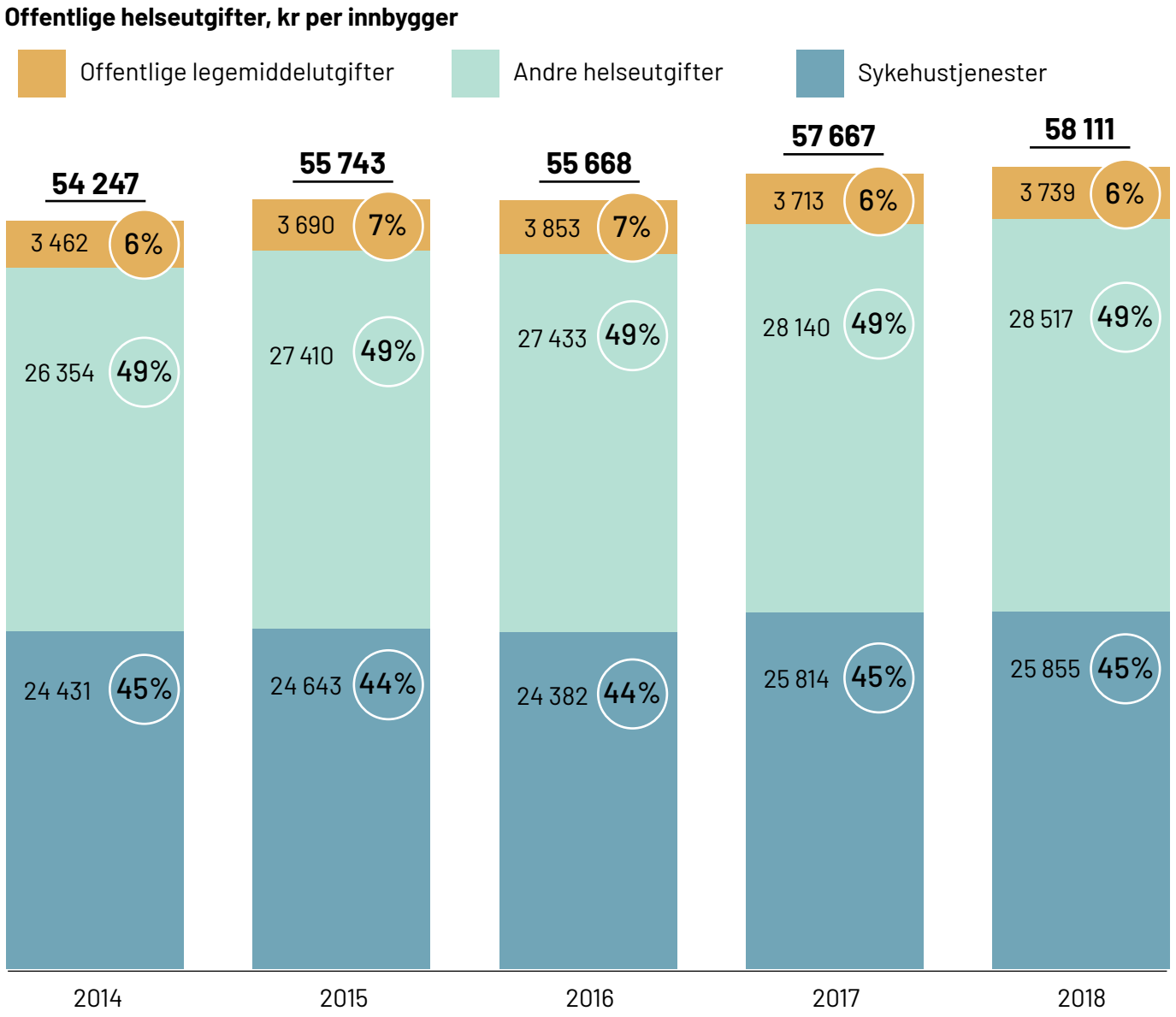

5.4 Offentlige utgifter til helsetjeneste og legemidler

De totale utgiftene til helsetjenester utgjorde i 2018 rundt 10 prosent av bruttonasjonalprodukt.

Kun 5,5 prosent av de offentlige helseutgiftene gikk til legemidler. Denne andelen har vært svært stabil de siste ti årene.

Kilde: Farmastat og SSB

År	BNP mill Kr	Totale utgifter helsetjenester		Offentlige utgifter legemidler		% av totale helseutgifter
		mill kr	% av BNP	mill kr	% av BNP	
2009	**2 429 698**	220 368	9,1 %	11 934	0,5 %	5,4 %
2010	**2 590 089**	230 785	8,9 %	13 162	0,5 %	5,7 %
2011	**2 791 973**	245 441	8,8 %	13 311	0,5 %	5,4 %
2012	**2 965 208**	260 182	8,8 %	13 797	0,5 %	5,3 %
2013	**3 071 224**	274 246	8,9 %	14 222	0,5 %	5,2 %
2014	**3 140 814**	293 507	9,3 %	15 973	0,5 %	5,4 %
2015	**3 111 168**	315 207	10,1 %	17 584	0,6 %	5,6 %
2016	**3 098 148**	328 134	10,6 %	19 165	0,6 %	5,8 %
2017	**3 295 382**	345 194	10,5 %	19 026	0,6 %	5,5 %
2018	**3 530 860**	359 987	10,2 %	19 776	0,6 %	5,5 %

5.5 Legemiddelutgifter i det reseptpliktige markedet

Folketrygdens utgifter sank fra 12 mrd. kroner i 2017 til 11,7 mrd. kroner i 2018. Sykehusutgiftene økte i samme periode fra 7,4 mrd. til 8 mrd. kroner. Dette kan ha sammenheng med at større utgifter til legemidler over tid er overført fra Folketrygden til sykehusene. Utgiftene for privatbetaling har økt fra 11,2 til 13,4 mrd. kroner, en økning på 19,6 prosent.

Kilde: SSB, NAV, Farmastat

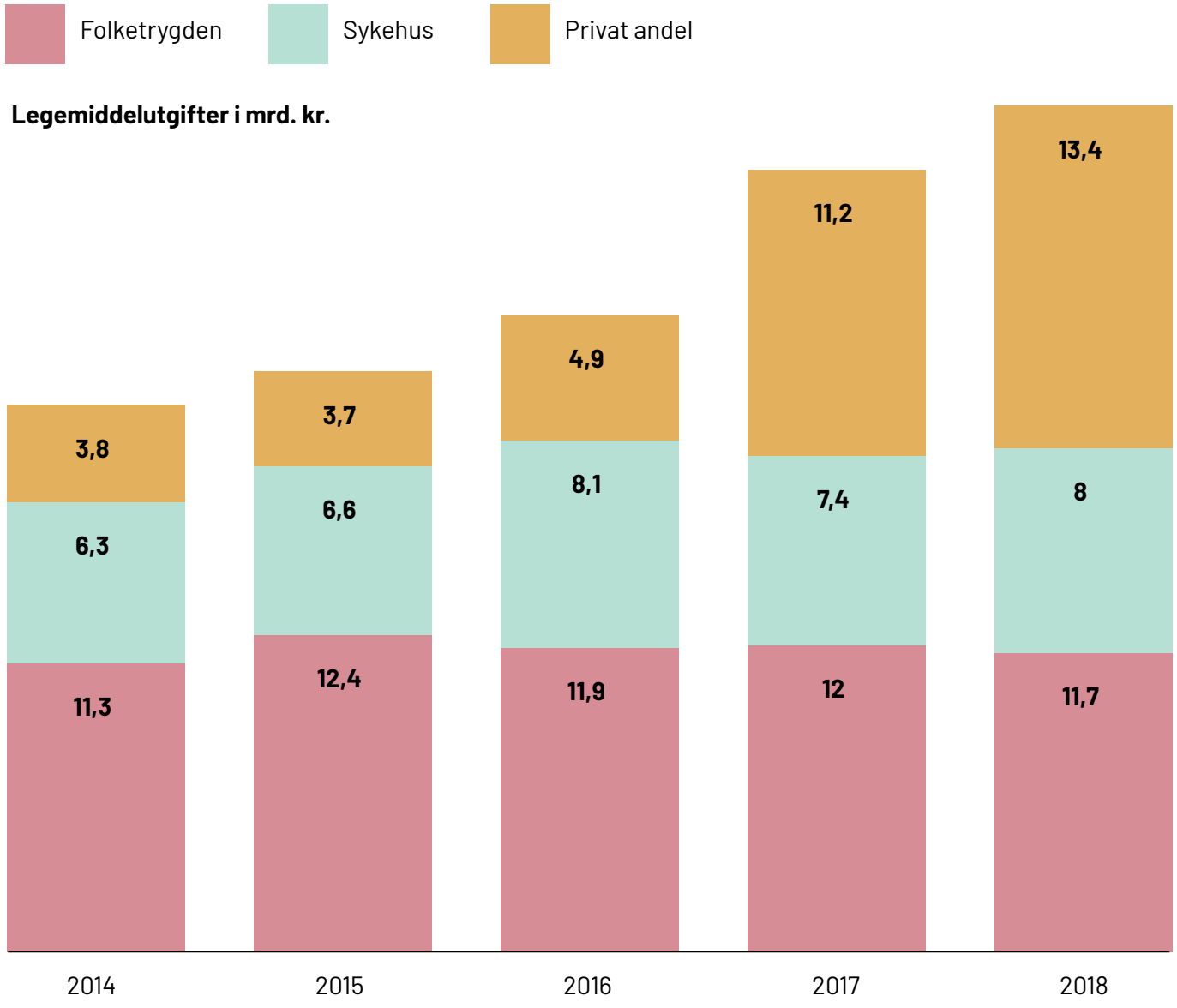

5.6 Folketrygdens utgifter til ulike formål

Av Folketrygdens samlede utgifter utgjør refusjon av legemidler en beskjeden andel på rundt to prosent, eller i overkant av 11,4 milliarder kroner i 2019 av trygdens samlede utgifter. Dette er på samme nivå som tidligere år.

Tallene er rundet opp i kakediagrammet.

Kilde: Statsbudsjettet

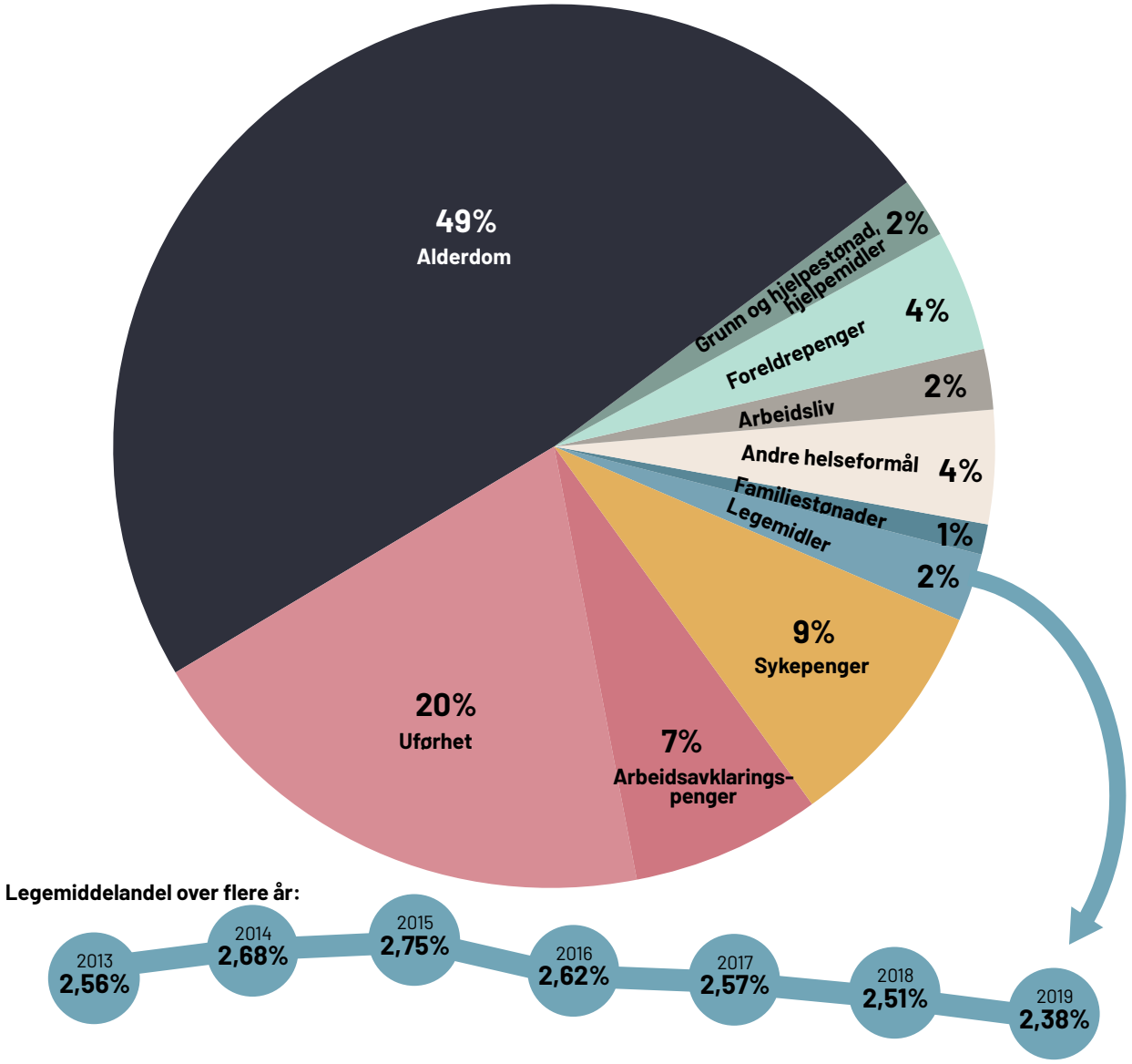

5.7 Merverdiavgift (mva) på legemidler og andre varer og tjenester i Europa

Norge er ett av få land i Europa hvor det betales full merverdiavgift på reseptpliktige og reseptfrie legemidler.

I de fleste andre europeiske land er det lavere mva. på legemidler enn på andre varer og tjenester. I Sverige og Storbritannia er det ingen mva. på reseptpliktige legemidler.

Kilde: EFPIA

Land	Mva på annet i %	Mva på legemidler i %	
		Reseptpliktige	Reseptfrie
Norge	25,0	25,0	25,0
Danmark	25,0	25,0	25,0
Tyskland	19,0	19,0	19,0
Italia	22,0	10,0	10,0
Finland	24,0	10,0	10,0
Østerrike	20,0	10,0	10,0
Hellas	23,0	6,0	6,0
Belgia	21,0	6,0	6,0
Nederland	21,0	6,0	6,0
Portugal	23,0	6,0	6,0
Spania	21,0	4,0	4,0
Frankrike(1)	20,0	2,1	10,0
Sveits	7,7	2,5	2,5
Irland (2)	23,0	0,0 - 23,0	0,0 - 23,0
Sverige	25,0	0,0	25,0
Storbritannia	20,0	0,0	20,0

(1) Frankrike: Refunderbare 2,1%, annet 10,0%
(2) Irland: Orale legemidler 0%, andre legemidler

Data per 2018

5.8 Legemiddelutgifter som andel av helseutgifter i OECD

Legemidlers andel av helseutgiftene er lave i Norge sammenlignet med andre land, og lå på 7,3 prosent i 2018. Dette inkluderer medisinsk forbruksmateriell. Til sammenligning vet vi fra tabell 5.4. Offentlige utgifter til helsetjenester og legemidler, at SSB oppgir samme størrelse til 10,2 prosent for 2018. Dette skyldes at ulike kilder ofte vil inkludere litt ulike data.

Kilde: OECD

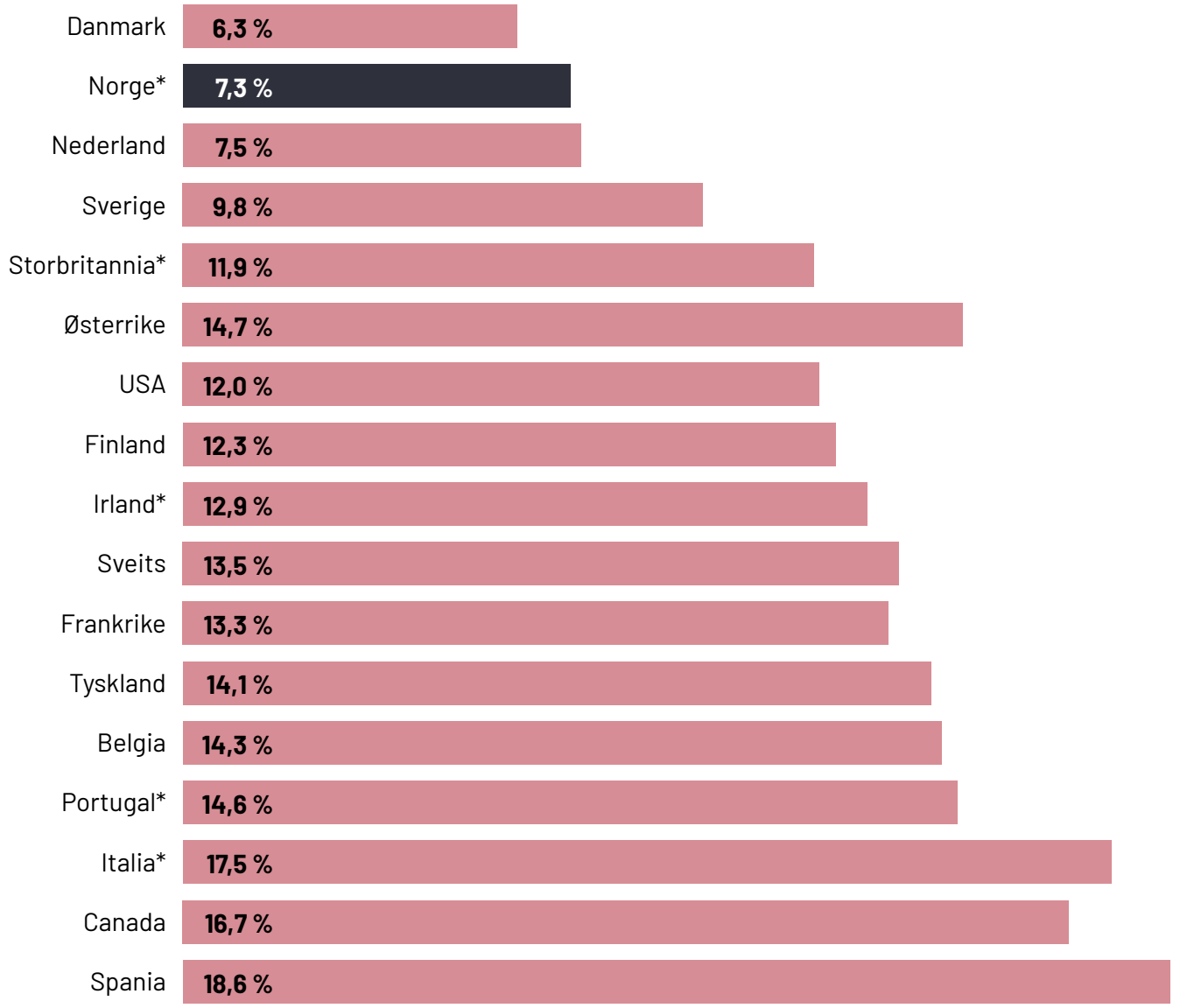

*Inkluderer medisinsk forbruksmateriell

5.9 Fordeling av driftskostnader i spesialisthelsetjenesten

Driftskostnadene til spesialisthelsetjenesten (sykehusene) utgjorde i 2018 om lag 161 milliarder kroner. Lønnskostnadene, som er den største utgiftsposten, utgjorde 58,3 prosent av kostnadene.

Legemidler utgjorde til sammenligning kun 4,9 prosent av driftskostnadene i spesialist-helsetjenesten. Legemiddelutgiftene for sykehusene er relativt lave, og har holdt seg på et stabilt nivå de siste ti årene.

Kilde: SSB

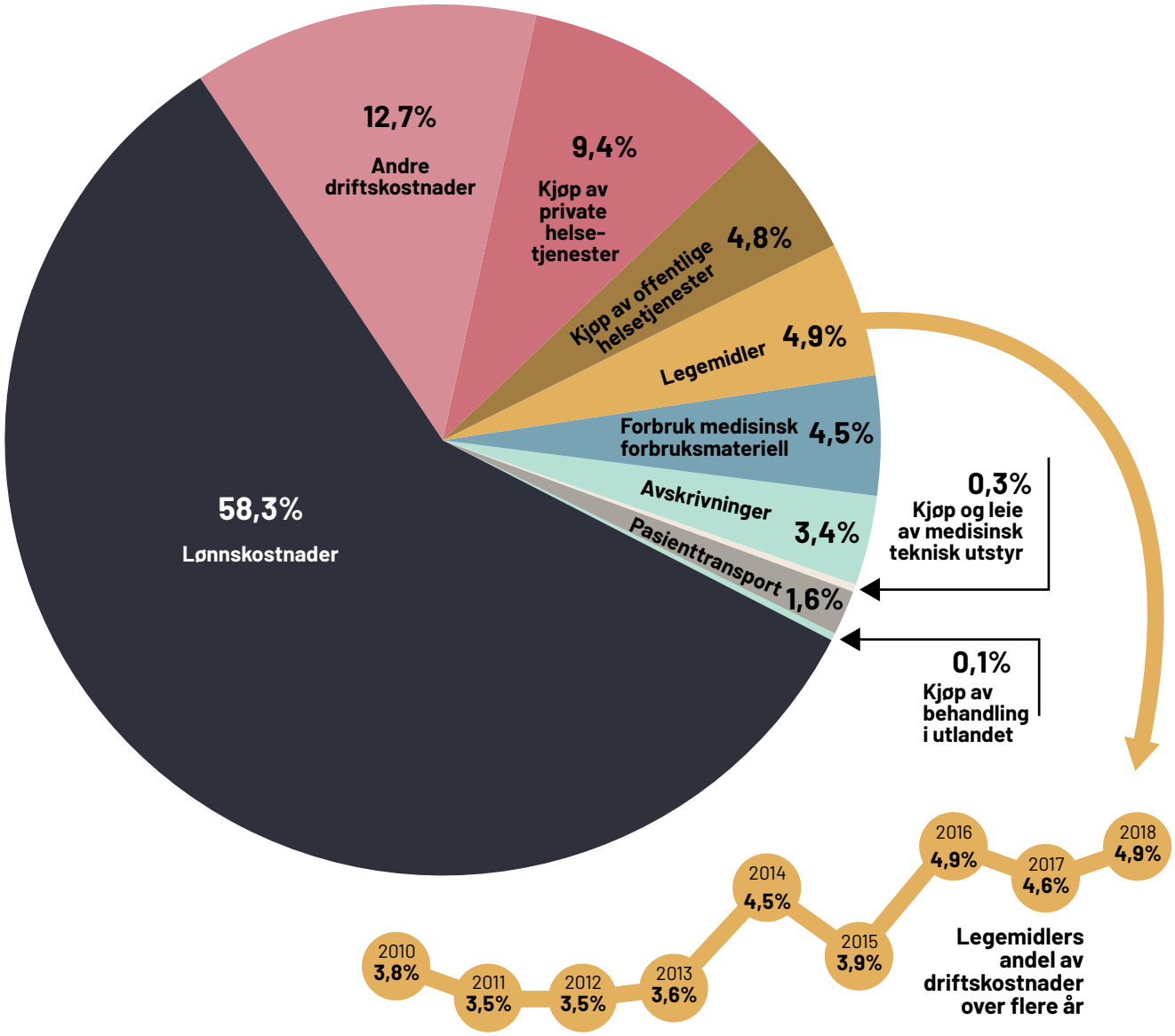

5.10 Antall legemidler godkjent av EMA

Kulene viser antall legemidler som er godkjent av den europeiske legemiddelmyndigheten EMA. Denne organisasjonen tilsvarer Statens legemiddelverk i Norge. Disse to organisasjonene samarbeider tett.

Kilde: EMA

5.11 Beslutninger i Beslutningsforum, kun legemiddelsaker

Det har vært en kraftig økning i antall legemiddelsaker Beslutningsforum har tatt stilling til i perioden 2014 - 2019. Det har variert betydelig i andelen saker som har fått positiv beslutning i perioden.

Kilde: Nye metoder

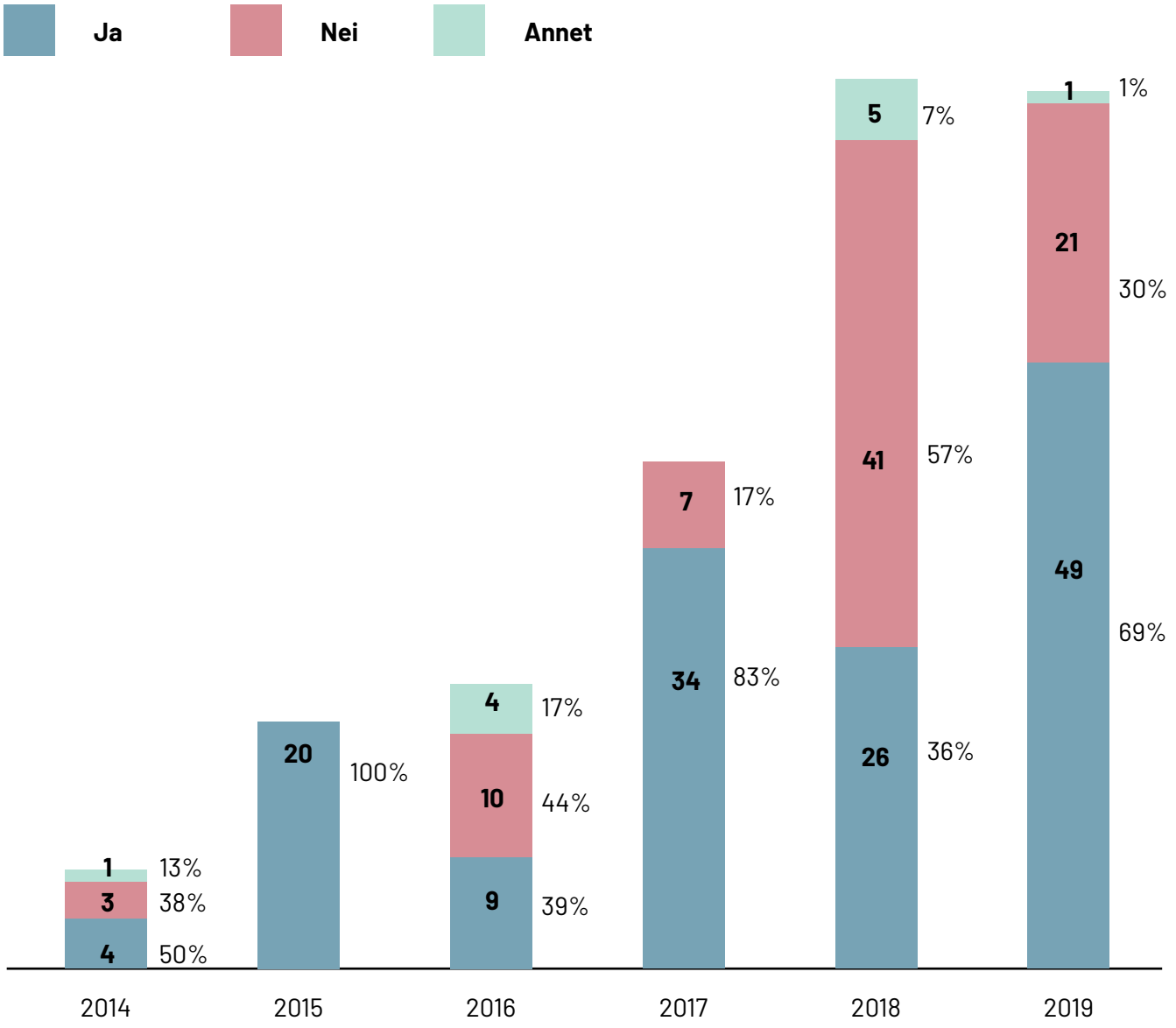

5.12 Saksbehandling metodevurderinger. Legemidler ved sykehus

Bestillerforum i Systemet for nye metoder har bestilt 282 metodevurderinger i perioden 2015 – 2019. I alt 131 (47 prosent) av sakene er ferdigbehandlet, 25 (9 prosent) er fremdeles under saksbehandling, mens 126 saker (45 prosent) ennå ikke er påbegynt.

I sistnevnte gruppe gjelder de fleste sakene at leverandørene av legemidlene ikke har levert den dokumentasjonen som Nye metoder etterspør. Grunnen til dette er trolig at leverandørene anser mulighetene for å få en positiv vurdering som liten i disse sakene.

Kilde: Statens legemiddelverk

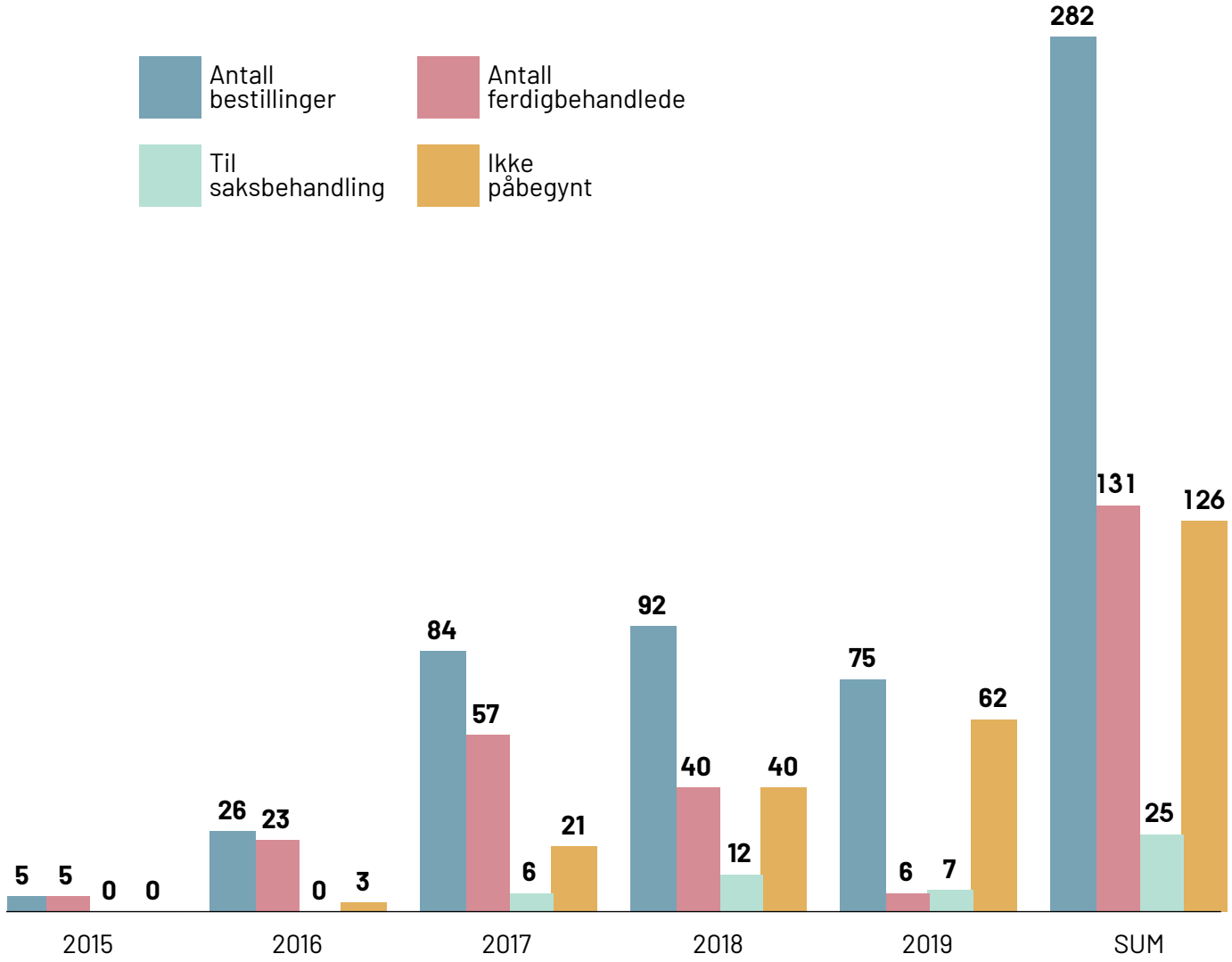

5.13 Oljefondets inntekt fra legemiddelbransjen

Tabellen viser at fortjenesten av fondets investeringer i helsesektoren, der legemiddelindustrien utgjør størsteparten, er vesentlig høyere enn legemiddelutgiftene, i perioden 2014 – 2018. Staten har i denne perioden tjent 156 milliarder kroner mer enn den har brukt på legemidler.

Kilde: Statens pensjonsfond utland, Farmastat

Tall i milliarder kroner

År	Årlig investering	Avkastning	Offentlige legemiddel-utgifter	Offentlige legemiddel-utgifter uten moms	Avkastning fratrukket offentlige utgifter og moms
2014	380	83	16	13	70
2015	491	69	18	14	55
2016	477	-22	19	15	-37
2017	554	89	19	15	74
2018	627	11	20	16	-5
Sum	**2 529**	**230**	**92**	**74**	**156**

6

Reseptfrie legemidler

Riktig egenomsorg er positivt for den enkelte, og er en avlastning for helsetjenesten. Legemiddelindustrien er opptatt av at befolkningen får tilgang til et godt utvalg av legemidler til behandling av tilstander som pasienten kan diagnostisere og behandle selv, uten resept.

En sentral forutsetning for god egenomsorg er at forbrukerne har god tilgang til reseptfrie legemidler. Apotek vil være hovedkanalen for reseptfrie legemidler, men dagligvarebutikker, kiosker og bensinstasjoner utgjør et viktig supplement i distribusjonen av visse reseptfrie legemidler. Legemiddelsalg utenom apotek kalles LUA-ordningen.

I 2019 ble det omsatt reseptfrie legemidler for i overkant av 1,6 milliarder kroner, målt i apotekenes innkjøpspris (AIP). Dette er inkludert legemidler i LUA-ordningen.

Tallene inkluderer anslag av verdien av legemiddelomsetningen utenom apotek (LUA), statistikkgrunnlaget for omsetning av reseptfrie legemidler er dermed noe usikkert da data hentes inn og settes sammen fra flere ulike kilder.

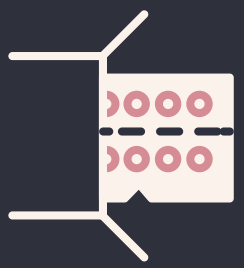

6.1 Omsetningen av reseptfrie legemidler

Det ble i 2019 omsatt reseptfrie legemidler for om lag 1,5 mrd. kroner, målt i apotekenes innkjøpspris (AIP).

Tallene inkluderer anslag av verdien av legemiddelomsetningen utenom apotek (LUA), statistikkgrunnlaget for omsetning av reseptfrie legemidler er dermed noe usikkert da data hentes inn og settes sammen fra flere ulike kilder.

Kilde: Farmastat

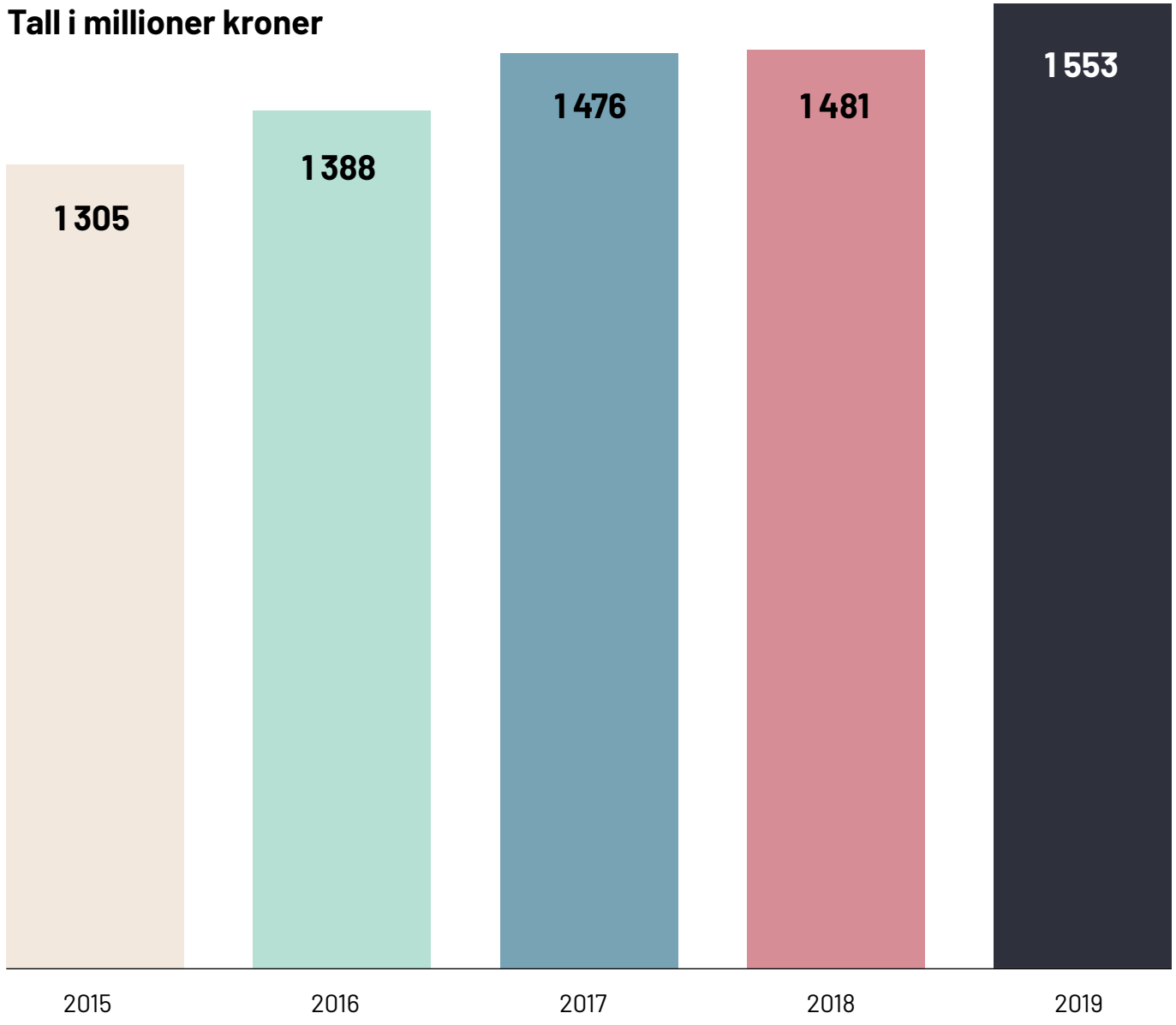

6.2 Reseptfrie legemidlers andel av totalmarkedet i omsetning og volum

Reseptfrie legemidlers andel av totalmarkedet har sunket hvert år fra 2015 til 2019, både målt i volum (DDD) og i apotekenes utsalgspris (AUP).

Nedgang i andel regnet i verdi i 2017 og 2018 kan sees i sammenheng med bruken av konfidensielle priser for en del reseptbelagte produkter, og høyere verdi for disse.

Tallene inkluderer anslag av verdien av legemiddelomsetningen utenom apotek (LUA). Statistikkgrunnlaget for omsetning av reseptfrie legemidler er dermed noe usikkert da data hentes inn og settes sammen fra flere ulike kilder.

Kilde: Farmastat

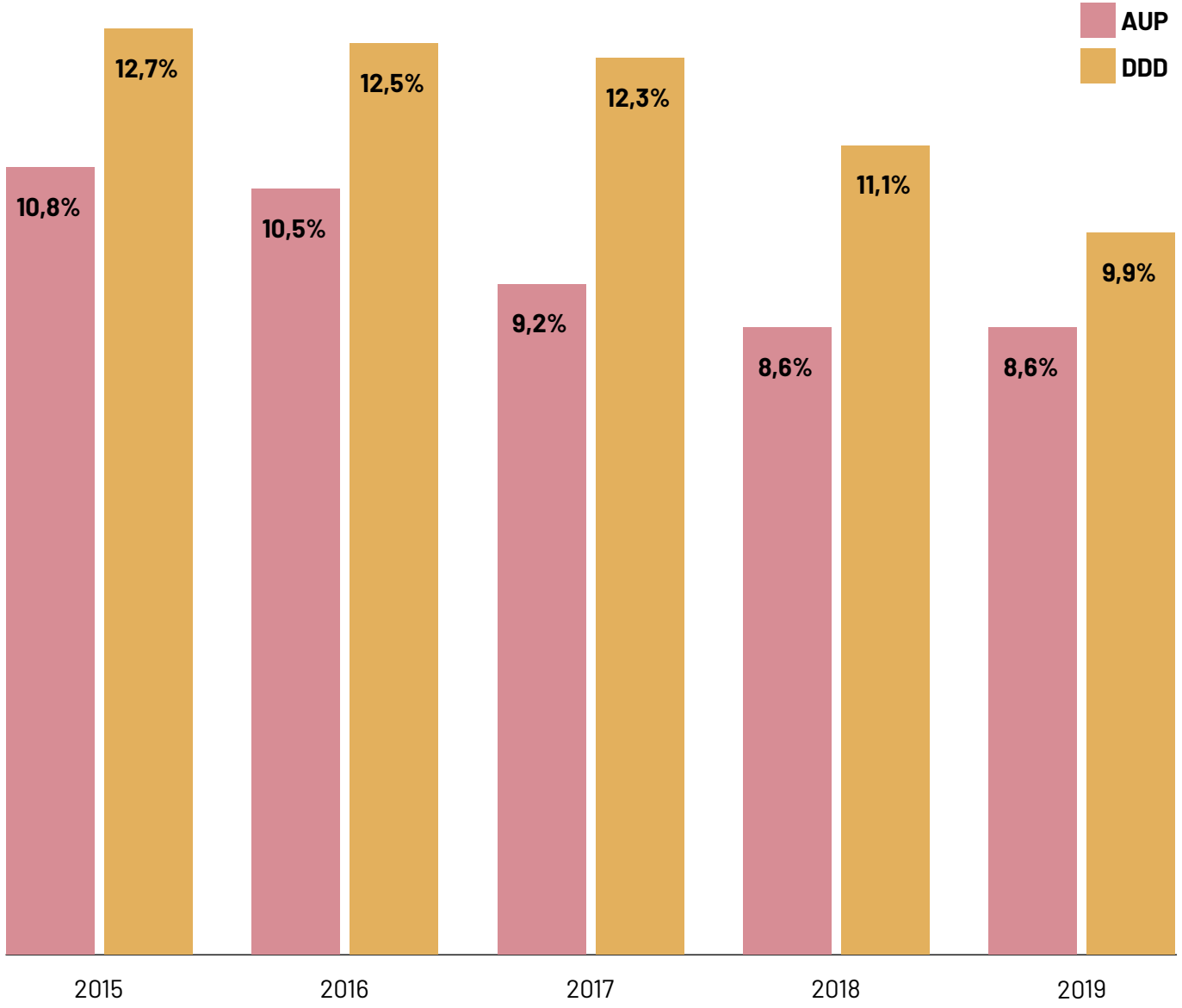

6.3 De 15 reseptfrie legemidlene med høyest omsetning

Tabellen viser rangering av reseptfrie legemidler etter omsetning i apotekenes innkjøpspris (AIP).

Tallene inkluderer anslag av verdien av legemiddelomsetningen utenom apotek (LUA). Statistikkgrunnlaget for omsetning av reseptfrie legemidler er dermed noe usikkert da data hentes inn og settes sammen fra flere ulike kilder.

Kilde: Farmastat

Rangering 2019	Rangering 2018	Legemiddel	Omsetning AIP 2019 mill kr	Andel 2019	Eksempel på bruksområde:
1	1	Otrivin	**178,2**	11,5 %	Tett nese
2	2	Nicorette	**147,0**	9,5 %	Røykeavvenning
3	3	Paracet	**124,8**	8,1 %	Smerter
4	5	Canoderm	**109,7**	7,1 %	Tørr hud/atopisk eksem
5	4	Nicotinell	**101,6**	6,6 %	Røykeavvenning
6	6	Ibux	**90,5**	5,8 %	Smerter
7	7	Voltarol forte	**30,1**	1,9 %	Smerter
8	8	Canesten	**22,0**	1,4 %	Soppinfeksjoner
9	11	Livostin	**18,0**	1,2 %	Allergi
10	9	Sedix	**16,5**	1,1 %	Søvnproblemer
11	12	Scheriproct	**15,0**	1,0 %	Hemoroider
12	24	Oftagel	**14,8**	1,0 %	Tørre øyne
13	15	Creon 25000	**14,6**	0,9 %	Bukspyttkjertelsvikt
14	21	Hyprosan	**14,3**	0,9 %	Tørre øyne
15	17	Klyx	**13,8**	0,9 %	Forstoppelse

6.4 Reseptfrie legemidlers omsetning fordelt etter utvalgte terapigrupper (ATC)

Den største gruppen i 2019 er legemidler mot smerte og feber. Det er allergilegemidler som har den største veksten fra 2018 til 2019, hvilket kan skyldes at allergisesongen i 2019 var kraftigere enn foregående år.

Tallene inkluderer anslag av verdien av legemiddelomsetningen utenom apotek (LUA), Statistikkgrunnlaget for omsetning av reseptfrie legemidler er dermed noe usikkert da data hentes inn og settes sammen fra flere ulike kilder.

Bruksområde	2019	Vekst 18-19
Smerte og feber	**298,9**	4,1 %
Mage/tarm	**174,2**	6,5 %
Røykeavvenning	**255,8**	5,8 %
Hud	**99,7**	-1,3 %
Hoste og forkjølelse	**253,1**	8,5 %
Vitaminer og mineraler	**29,5**	-18,5 %
Allergi	**52,0**	15,1 %
Hormonpreparater	**19,7**	2,1 %
Sum	**1183,0**	4,9 %
Totalt salg av reseptfrie legemidler	**1552,6**	**7,2 %**

Kilde: Farmastat

6.5 De 10 største legemiddelfirmaene innen reseptfrie legemidler

Rangering av de største legemiddelfirmaene innen salg av reseptfrie legemidler i 2019.

Tallene inkluderer anslag av verdien av legemiddelomsetningen utenom apotek (LUA). Statistikkgrunnlaget for omsetning av reseptfrie legemidler er dermed noe usikkert da data hentes inn og settes sammen fra flere ulike kilder.

Kilde: Farmastat

Rangering 2019	Rangering 2018	Firma	Omsetning 2019 AIP mill kr	Endring fra 2018	Andel av totalmarkedet
1	1	GSK Consumer Healthcare AS	**362,9**	7,1 %	23,4 %
2	2	Karo Pharma AS	**265,5**	3,1 %	17,1 %
3	3	McNeil/Johnson & Johnson	**212,4**	8,4 %	13,7 %
4	4	Perrigo	**139,3**	20,1 %	9,0 %
5	5	Takeda AS	**67,3**	-10,3 %	4,3 %
6	8	Mylan Healthcare Norge AS	**43,2**	14,2 %	2,8 %
7	6	Meda AS	**43,1**	3,5 %	2,8 %
8	7	Bayer AS	**41,3**	-0,3 %	2,7 %
9	9	Santen Norge	**38,4**	22,8 %	2,5 %
10	13	Sanofi-aventis Norge AS	**23,5**	17,8 %	1,5 %

7

Fiskehelse

Legemiddelindustrien (LMI) har fire medlemsselskaper innen fiskehelse. Flere av dem har etablert all sin forskning og utvikling innenfor vaksiner og legemidler til fisk her i Norge, fordi det er her de største fiskeoppdrettsselskapene finnes, og det er her den største kunnskapen er. Basert på kunnskap fra norsk laksenæring utvikler de høyteknologiske produkter for økt dyrevelferd til et globalt marked.

Medisinske nyvinninger fra legemiddelindustrien har bidratt til å begrense negative effekter av fiskesykdommer, og til å skape en stor næringsvirksomhet.

Utviklingen i norsk havbruk har vært formidabel de siste tiårene. Norge eksporterte sjømat for 99 milliarder kroner i 2018. Det tilsvarer 37 millioner måltider sjømat hver dag hele året – 25 700 måltider per minutt. Av sjømateksporten i 2019 utgjorde eksporten av laks 1,1 millioner tonn, til en verdi av 67,8 milliarder kroner, ifølge Norges sjømatråd.

Samtidig som produksjonen av laks har økt fra rundt 50 000 tonn på 1980-tallet, til over én million tonn i dag, har antibiotikabruken i laksenæringen gått ned med rundt 99%.

Alt dette hadde ikke vært mulig uten en innovativ legemiddelindustri som blant annet har utviklet effektive vaksiner til fisk.

7.1 De 10 mest solgte legemidlene til akvakultur

Tallene i tabellen viser omsetning målt etter veiledende utsalgspriser til sluttbruker. Eventuelle rabatter er ikke trukket fra. Tallene inkluderer ikke fôrbaserte legemidler mot lakselus, endoparasittmidler eller antibakterielle midler.

Kilde: Farmastat

Rangering 2019	Legemiddel	Omsetning 2019 mill. kr	Bruksområde
1	Alphaject Micr 6	**251,9**	Fiskevaksine
2	Clynav	**247,4**	Fiskevaksine
3	Aquavac PD7	**84,9**	Fiskevaksine
4	Alpha JE MI 1 PD	**68,6**	Fiskevaksine
5	Aqui-S	**57,5**	Bedøvelse
6	Alpha Dip Erm Salar	**40,5**	Fiskevaksine
7	Benzoak	**36,9**	Bedøvelse
8	Pentium Forte Plus	**29,0**	Fiskevaksine
9	Finquel	**17,1**	Bedøvelse
10	Alpha	**12,5**	Behandling av lakselus

7.2 De 10 mest solgte legemidlene til varmblodige dyr

Tallene i tabellen viser omsetning målt etter veiledende utsalgspriser til sluttbruker. Eventuelle rabatter er ikke trukket fra.

Kilde: Farmastat

Rangering 2019	Legemiddel	Omsetning i mill. kroner	Bruksområde	Dyregruppe
1	Bravecto	**39,5**	Parasittsykdom	Selskapsdyr
2	Paracox-5	**19,7**	Vaksine	Kylling
3	Metacam	**16,5**	Smertebehandling	Både selskapsdyr og produksjonsdyr
4	Onsior	**13,3**	Smertebehandling	Selskapsdyr
5	Nobivac DHPPI	**10,8**	Vaksine	Selskapsdyr
6	Apoquel	**9,8**	Mot kløe	Hund
7	Milbemax	**9,7**	Behandling av innvollssorm	Selskapsdyr
8	Penovet	**8,3**	Bakterielle infeksjoner	Både selskapsdyr og produksjonsdyr
9	Panacur	**8,1**	Behandling av innvollssorm	Både selskapsdyr og produksjonsdyr
10	Profender	**7,3**	Behandling av innvollssorm	Katt

7.3 De største firmaene innen akvakultur og øvrig veterinærmedisin

Akvakultur:

Rangering 2019	Firma	Omsetning i 2019, mill kr
1	Pharmaq	410,6
2	Elanco Animal Health	312,8
3	MSD Animal Health	235,4
4	Scan Aqua	74,6

Tallene i tabellene viser omsetning målt etter veiledende utsalgspriser til sluttbruker. Eventuelle rabatter er ikke trukket fra.

Kilde: Farmastat

Øvrig veterinærmedisin:

Rangering 2019	Firma	Omsetning 2019 mill kr
1	MSD Animal Health	131,1
2	Orion Pharma	68,7
3	Boehringinger Ingelheim Vetmedica	36,9
4	Elanco Animal Health	36,3
5	Merial	26,2
6	Bayer	23,9
7	Dechra	16,5
8	Virbac	11,3
9	Scanvet	11,2
10	Vetpharma	6,5

7.4 Oljebaserte vaksiner til laks og ørret

Definisjoner

1 sykdom (PD-vaksine) = vaksine mot pancreas disease. Smolt må i tillegg vaksineres med annen vaksine for beskyttelse mot andre patogener

2 sykdommer = furunkulose og vibriose

4 sykdommer = furunkulose, vibriose, kaldvannsvibriose og vintersår

5 sykdommer = furunkulose, vibriose, kaldvannsvibriose, vintersår og IPN eller furunkulose, vibriose, kaldvannsvibriose, vintersår og flavobakteriose

6 sykdommer = furunkulose, vibriose, kaldvannsvibriose, vintersår, IPN og ILA eller furunkulose, vibriose, kaldvannsvibriose, vintersår, IPN og PD

	Doser
1 sykdom (PD)	126 595 000
2 sykdommer	2 810 000
4 sykdommer	14 065 000
5 sykdommer	355 035 000
6 sykdommer	41 355 000
Totalt	**539 860 000**
Antall laks vaksinert	397 110 000
Antall ørret vaksinert	16 155 000

Kilde: Pharmaq

LMI

Medlemmer

abbvie

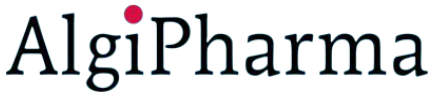
AlgiPharma

AMGEN

ARCTIC
NUTRITION

Asamedic
Dedicated to saving lives

astellas
Leading Light for Life

AstraZeneca

BASF
We create chemistry

BAUSCH + LOMB

BAYER
Bayer

Biogen

Boehringer
Ingelheim

Bristol-Myers Squibb

CATAPULT
LIFE SCIENCE

curida

Daiichi-Sankyo

Eisai

Elanco

Lilly

FishVet Group
Norge

FRESENIUS
KABI

GE Healthcare

gsk
GlaxoSmithKline

GRÜNENTHAL

janssen
PHARMACEUTICAL COMPANIES
OF Johnson&Johnson

KARO
PHARMA

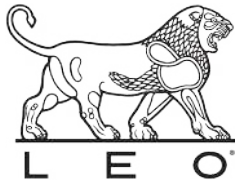
L E O

LINK
MEDICAL

Lundbeck

MERCK

MERICON

MSD

MSD
Animal Health

mundipharma

Mylan
Better Health
for a Better World

Navamedic

NORDIC
NANOVECTOR

SYKLOTRON
senteret

NOVARTIS

novo nordisk

ORION
PHARMA

Otsuka

PCI Biotech

Pfizer

PHARMAQ

Pierre Fabre
Pharma Norden AB

PRAHEALTHSCIENCES

Roche

SANDOZ A Novartis Division

SANOFI

Shire

Takeda

targovax

ThermoFisher
SCIENTIFIC

ucb Pharma

ultimovacs

vaccibody

VISTIN PHARMA

Forkortelser

AESGP	Association of the European Self-Medication Industry. Europeisk organisasjon for produsent av reseptfrie legemidler.
AIP	Apotekenes innkjøpspris, pris på legemiddel fra grossist til apotek/detaljist.
AUP	Apotekenes utsalgspris, pris på legemiddel fra apotek/detaljist til forbruker.
ATC	Anatomisk, terapeutisk, kjemisk legemiddelregister.
BNP	Bruttonasjonalprodukt.
DDD	Definert døgndose. Gjennomsnittsverdi som indikerer normert inntak av et gitt legemiddel over et døgn. Definert av Verdens helseorganisasjon; WHO.
EFPIA	European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations. Den europeiske paraplyorganisasjon for legemiddelindustrien.
EMA	Det europeiske legemiddelbyrå (European Medicines Agency)
FHI	Folkehelseinstituttet.
GIP	Grossistenes innkjøpspris, pris på legemiddel fra produsent/importør til grossist.
LUA	Legemidler utenom apotek. Reseptfrie legemidler, som røykavvenning, smertestillende etc., som kan selges i dagligvarebutikker, kiosker og bensinstasjoner.
OECD	Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling i Europa.
OTC	Over-the-counter. Reseptfrie legemidler.
SSB	Statistisk sentralbyrå.

farmastat

Farmastat ble etablert i 1994, og har som formål å tilby legemiddelfirmaer, organisasjoner og myndigheter et pålitelig og godt utvalg av produkter og tjenester innen statistikk for legemidler og handelsvarer i apotekkanalen i Norge.

Farmastat er deleier i svenske Swedish Pharma Insights (SPI), og kan levere legemiddelstatistikk for hele Norden i samarbeid med finske PIC og danske DLI MI.

Gjennom partnerskap med DLI MI i Danmark kan Farmastat også tilby analysetjenester som targeting og RWE-analyser. Farmastat har også eierskap til adressedatabasen OneKey, som driftes av IQvia.

Farmastat er et datterselskap av LMI.

Utgiver: Legemiddelindustrien (LMI) mars 2020
Besøksadresse: Essendrops gate 3, Oslo
Postadresse: Postboks 5094 Majorstuen, N-0301 Oslo
E-post: lmi@lmi.no – farmastat@farmastat.no
Hjemmeside: www.lmi.no – www.farmastat.no
Telefon: (+47) 23 16 15 00
Gjengivelse av tekst og tabeller er tillatt ved kildehenvisning